زنجیرەی پەروەردە و بانگەواز (٣٥)

چەپکە گوڵێک
لە باخچەکانی ئامۆژگاری
بۆ خوشکان

ئامادەکردنی
مامۆستا عەدنان بارام
مامۆستا فەرەیدون موحەممەد
دایکی سوننە

==

لەبڵاوکراوەکانی
ماڵپەڕی بەهەشت
www.ba8.org
islam_kurd_ba8@yahoo.com
07701517378
عێراق - کوردستان - کەلار
هەمیشە لەگەڵمان بن بۆ بەرهەمی نوێ
کتێبی ژمارە (٨٠)

بسم الله الرحمن الرحيم

پێشەكی:

إنَّ الحَمْدَ للهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِيْنُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوْذُ بِاللهِ مِن شُرُوْرِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلا هَادِيَ لَهُ ... وَأَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيْكَ لَهُ ... وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴾ [آل عمران : ١٠٢] .

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾ [النساء : ١] .

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾ [الأحزاب : ٧٠ ــ ٧١] .

أَمَّا بَعْدُ : فَإِنَّ أَصْدَقَ الحَدِيْثِ كِتَابُ اللهِ وَخَيْرَ الهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ ﷺ وَشَرَّ الأُمُوْرِ مُحْدَثَاتُهَا وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلالَةٌ وَكُلَّ ضَلالَةٍ فِي النَّارِ .

أما بعد : بۆ هەموو مرواریە خۆپارێزەكان، بۆ هەموو گەوهەرەیەكی بەنرخ، بۆ ئەو ئافرەتانەی كە بڕیاریان داوە پۆشاكی شەرم و حەیا لەبەر بكەن ، چونكە فەرمانی پەروەردگاریانە ، ئەوەش تەنها لە بەر ڕەزامەندی ئەو ، بۆ ئەوەی بە بەهەشتی بەرین شاد بن .

بۆ تۆ خوشكی موسڵمانم: كە پێشەوات خێزانە بەڕێزەكانی پێغەمبەری خوایە ﷺ ، بۆ تۆ كە پابەندی ئایەتە پیرۆزەكانی قورئانیو فەرموودەكانی پێغەمبەری خوایت ﷺ، نەك پابەندی مۆدەو سەرگەردانبووی شوێنی ئەم و ئەو .

بۆ ئەو خوشكانەم : كە نایانەوێ هەڵخەڵەتاوی ئەو كەسانە بن كە بەناو مافەكانیانەوە ئەیانەوێ پۆشاكی حیشمەتیان لە بەر داكەنن ، ئەوەش نەك لە بەر ئافرەتان بەڵكو لە بەر تێركردنی ئارەزووە گڵاوەكانیان ، بۆ ئەوەی لە كۆتایدا تۆی بەڕێز وەكو گوڵێكی گەڵا هەڵوەریو بە جێ بهێڵن !! دوای ئەوەی وەكو بوكە شووشەی دەستی منداڵان یاری خۆیانت پێ دەكەن !!!

گەوهەرە بەنرخەكەم : ئەمە گوڵێكە لە باخچەی برایەتی بۆتم هەڵبژاردووە ، بۆنی برایەتی و دڵسۆزی لێ دێت ، بە شێوازی ئامۆژگاری دامڕشتووە ، هاندەری نووسینی ویستنی خێرو خۆشبەختیە بۆ تۆی گەوهەری بەنرخ و خۆ پارێزم ، بەڵكو جێگەی بایەخپێدانی تۆی بەڕێز بێت ، پەروەردگار پارێزەرت بێت .

خوشكەكەم : لای بەڕێزتان شارەوە نیە هەموو ئەو هەوڵانەی كە كەسانی ئارەزوو پەرست بەرنامە ڕێژی بۆ دەكەن و پیادەی دەكەن بۆ لەخشتە بردنی ئافرەتی موسوڵمان ، ولەدەستدانی حیشمەتی ، بۆیە دەبینین هەموو ساتێك هاتوهاوارێكەو هەموو ڕۆژێكیش مودەیەكی نوێیە !! دبینرێت و دەبیسترێت لەباسی باڵاپۆشی تۆی بڕوادار لە شێوەو شێوازی دوورینیدا ، ئەمەیان تەنك وناسك !! ئەویتریان تەسك یان كورت!! یەكێكی تریش ڕازاوەو تەتریزكراو!! هەموو ئەوەش بۆ ڕووشاندنی پاكێتی تۆیە ڕۆژ لەدوای ڕۆژ خوشكانمان بەوە بزانن یان نە ... سكاڵای ئەو كارەش بۆ لای پەروەردگار بەرز دەكەینەوە .

گەوهەرەی خۆپارێزم : كار لەم سنوورەش نەوەستاوە بەڵكو گەشتۆتە ئەوەی كە بگاتە حجاب و باڵاپۆشەكەتان دەبینین دەستی خیانەتكارانی گەشتۆتێ !!! ئەمەیان عابای فەرەنسیە !!! ئەویتریان عابای سەرشانیە !!! ئەوەشیان لە ناوقەدەوە تەسككراوەتەوە بە گوێرەی ناوقەدی خوشكی باڵاپۆشم !!! یەكێكی تر ڕەنگاوڕەنگ و نەخشین

و تەتریزكراوە !!! بەشێوەیەك پۆشینی عابا بۆتە باشترین زەمینە بۆ پیادەكردنی مودە !! و دەرخستنی جوانیەكان !! جا نازانم كەی خوشكانی باڵاپۆشم هەست بە ترسناكی ئەو كارەیان دەكەن ؟! یان بەوەی ئەو پیلانانە هەموو بۆ لە خشتەبردن و لەكەداركردنی حەیا و شەرم و شكۆی ئەوانە ؟!!

خوشكی خۆپارێزم : كە من دەبینم تۆ كەوتوویتەتە تۆڕی ئارەزووپەرستانەوە ، ڕازی نەبووم لەوەی كە تۆ زیاتر بۆ هەڵدێر ببرێیت بۆیە بێدەنگ نەبووم ، بەڵام ئایا تۆ هەستت بەوە كردووە كە تۆی بەڕێز كە باڵاپۆشەكەت پۆشیوە لە پەرستشێكی بۆ پەروەردگارت و بەهۆیەوە لێوە نزیك دەبیتەوە ؟! چونكە كردەوەكەت وەڵامدانەوەی فەرمانی پەروەردگارتە ، بەڵكو دەبێت ئەوەشت لا ئاشكرا بێت كە هەر ناڕەحەتیەكت تووشبێت بەهۆیەوە لە بەرامبەری پاداشت دەدرێتەوە ، جا خۆشبەختی بۆ ئەو خوشكانەی كە بەو شێوە دیدەو چاوڕۆشنن و باڵاپۆشی حیشمەت و حەیایان پۆشیوە و بەو شێوەیەشە كە پەروەردگاریان فەرمانی پێكردوون ، نەك بەپێی مودە و ئارەزووی ئارەزووپەرستان و چەواشەكاران .

خوشكی گرانبەهام : دەبێت تۆ بزانیت باڵاپۆشەكەت ئەوەیە كە دەتپارێزێت لە چاوی نامەحرەم و جوانیەكانت دەرناخات ، بۆ ئەوەی وەكو مرواریەكی پارێزراو بیت لە ناو پاڵاپۆشەكەتدا ، وە پاڵاپۆشەكەشتە هۆكاری بەرزی و بڵندیت لە دونیا و دواڕۆژدا ، ئەوەش بۆ ئەوەیە بەوەوە جیابكرێتەوە لە هەموو ئافرەتانی تر ، وە تەنها باڵاپۆشەكەشتە لە چاوی گورگە برسیەكانی مرۆڤ دەتپارێزێت ، كە هەموو كۆششێكیان ڕووشاندنی شەرم و شكۆی شكۆدارانە ، بۆیە گەوهەرەی بەنرخ و مرواری خۆپارێز هەوڵی ئەوە بدە ئەم چەپكە گوڵەمان لێ وەرگرە كە لە باخچەكانی ئامۆژگاری بۆ تۆی بەڕێزمان ئامادەكردووە بۆ ئەوەی باڵاپۆشەكەت وەكو هەموو پەرستشەكانی ترت تێروتەسەل و بێ كەم و كوڕی بێت .

لە كۆتایشدا پێت دەڵێم : خوشكەكەم بگەڕێوە بۆ لای پەروەردگاری خۆت و نەكەی ببیت بە قوربانی شەیتان ، و بتكات بە فاكتەری لە خشتەبردنی كەسانی تر ، مردن ئازارەكانی گیان كێشان بخە پێش چاوی خۆت ، و تاریكی گۆڕ هەرگیز لەیاد نەكەی ، لەو ساتانەی جگە لە كردەوەكانی خۆت نەبێت هیچ هاوەڵ و هاودەمیەكت نیە ، وە بەردەوام یادی دواڕۆژ بكەوە كە چەند سەخت و دژوارە ، بیر لەوەش بكەوە كە ڕۆژێك دەبێت بە سەر پردی سیراتدا بڕۆیت ، ڕۆژێكیش دێت كە نامەی كردەوەكان بڵاودەكرێتەوە كەسێك بەدەستی چەپ و ئەویتریش بە دەستی ڕاست ... لەو كاتانەدا پەشیمانی دادت ناخوات ، گریانیش هیچ سودێكی نیە كۆمەڵانێك بۆ دۆزەخ دەڕۆن و كۆمەڵانێكیش بۆ بەهەشتی بەرین خوای پەروەردگار پارێزەرت بێت لە هەموو خراپە و دژواریەكی دنیا و دواڕۆژ .

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم .

مامۆستا عدنان بارام كەلاری

١٠/ ذوالحجة / ١٤٢٩ك

خوشكی بەڕێزم

ئایا دەزانی
ئاكامی باڵانەپۆشینت چیە ؟

ئامادەكردنی
مامۆستا عدنان بارام

بسم الله الرحمن الرحيم

خوشکی بەڕێزم : داواکارم ئەگەر بتوانی بە گوێ دڵ گوێبیستی ووتـەکانم بیت ، و هەست و بیری خۆتم بدەیتێ ، لە چەند خولەکێکی ژیانت ، بۆ ئەوەی چەند ئامۆژگاریەکت بە گوێدا بدەم ، کە هەموویان ئامۆژگاری دڵسۆزن بۆ کەسێکی خۆشەویستی خۆی ، لە لایەن کەسێکی پەرۆش لە سەر دوا ڕۆژ و ژیانت ، لە ڕۆژگارێکدا کە ئامۆژگاریکاران تێدا کەم و بەدەگمەنن ، ئامۆژگاریەکانیشم بە شێوەی پرسیار دەبن ، بۆ ئەوەی هەموو پرسیارێکی زەنگێکی بیدارکاری بێت ، و چیتر لە خەوی غەفلەت بێدارت بکاتەوە ، و بە ئاگا بیت ، و قۆڵی خواناسانەی بۆ هەڵماڵیت و پەشیمان ببیتەوە لەوەی کە ڕۆژێك لە ڕۆژان کەمتەرخەمیەکت نوواندبێت لە باڵا پۆشیتدا ، کە نیشانی بڕواداری حیشمەت و جوانی تۆیە لە دونیای کۆتای هاتوو ، هۆکاری ڕزگار بوونی هەتا هەتاییتە لە ئاگری دۆزەخ ، ئەو دۆزەخەی کە خوای پەروەردگار لە وەسفیدا فەرموویەتی : ﴿ فَاتَّقُواْ النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ﴾ (سورة البقرة : ٢٤) ، واتە : لەو ئاگرە بترسن کە سووتەمەنیەکەی خەڵك و بەردە ، خوای پەروەردگار پەنای من و تۆش بدات لەوەی کە خۆمان بە دەستی خۆمان بۆ دونیا و خۆشیەکی کاتی بکەین بە سووتەمەنی ئەو ئاگرە ، بۆیە داواکارم ئەگەر تا ئەم ڕۆش کەمتەرخەمیەکت لە باڵاپۆشەکەتدا کردبێت ، دووای بیستنی ئەم ووتانە بڕیاری یەك لای خۆت بدەیت و باڵاپۆشیەکەت بە باشترین شێوە و بەو مەرجانەی کە پێویستە لە باڵا پۆشەکەتدا هەبێت ئەنجام بدەیت ، و سەردەمی سستی و تەمبەڵی بەلاوە بنەیت ، بزانی کە مانەوەت لە دونیادا کاتی و کەمە ، بەڵکو هەر زۆر کەمە ، و سەردەمی لاوێتی دەڕوات و نامێنێت ، و جوانیەکەشت بەهەمان شێوە لە ناو دەچێت و نامێنێت ، و گەشی و درەوشاوەیی لە ناو دەچێت ، ئەوەش : بە مردنێکی نزیك و خێرا ، یان بە پیریەك کە لە ڕێگەی هەموانە و دێت ، و بە هیچ شێوەیەك دەرچوون نیە لە دەستی ، خوای پەروەردگار فەرموویەتی : ﴿ وَاتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ ﴾ (سورة البقرة : ٢٨١) ، واتە : خۆتان بپارێزن لەو ڕۆژەی کە دەگەڕێنەوە تیایدا بۆ لای خوای پەورەدگار ، پاشان هەموو کەسێك پاداشت دەدرێتەوە لەو کردارانەی کە ئەنجامی داون ، و دڵنیاش بن کە کەس لەو ڕۆژەدا ستەمی لێ ناکرێت .

ئەمەش ئامۆژگاریەکانن :

✍ وە ئایا دەزانی باڵانەپۆشینت سەرپێچی کردن و شکاندنی فەرمان و ووتەی پەروەردگارتە کە فرمانی پێکردوویت : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاء الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ... ﴾ (سورة الأحزاب : ٥٩) ، واتە : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ بە خێزان و کچەکانت و ئافرەتی بڕواداران بڵێ با باڵا پۆشەکانیان بدەن بە خۆیاندا .

وە هەروەکو فەرموویەتی : ﴿ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى ﴾ (سورة الأحزاب : ٣٣) ، واتە : لەکاتی دەرچوونتاندا خۆتان ڕووت نەکەنەوە ، هەروەك چۆن ئافرەتان لە سەردەمی نەفامیدا خۆیان ڕووت دەکردەوە .

✍ وە ئایا دەزانیت ئەو کارەت هۆکاری ئازاردنی خۆتە ، هەروەکو خوای گەورە فەرموویەتی : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاء الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴾ (سورة الأحزاب : ٥٩) ، واتە : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ بە خێزان و کچەکانت و ئافرەتی بڕواداران بڵێ با باڵا پۆشەکانیان بدەن بە خۆیاندا ، ئەوەش نزیك ترە بۆ ئەوەی کە بە ڕەوشت بەرز و بە حەیا و حیشمت بناسرێنەوە ، و ئەزیەت و ئازار نەدرێن ، پەروەردگاری تۆش لێبووردە و میهرەبانە .

✍ وە ئایا دەزانیت بەو کارەت چاوی گورگە برسیەکان ، و کەسانی دڵ نەخۆش تێر دەکەیت ، و دەبیتەی هۆی ئەوەی سەدەان لەو گورگانە تەماحت تێ بکەن ؟! هەروەکو خوای گەورە فەرموویەتی: ﴿ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ ﴾ (سورة الأحزاب : ٣٢) ، واتە : پێویستە لە سەرتان لە هەموو ڕێگەیەکی حەرام و قەدەغەکرا و خۆتان بپارێزن ، لەوانەش قسە نەکردنە بە نازەوە لە گەڵ پیاوانی نامەحرەمدا ، بۆ ئەوەی کەسانی دەروون نەخۆش تەماحتان تێنەکەن ، ووتەشتان با ووتەیەکی ئاسایی بێت ، ئەمە ئەگەر ووتەکانت ئەوەندە کاریگەر بن ، ئەی ئەبێت بالاّ نەپۆشینت چۆن بێت ؟!! جا ئامان نەکەی خوشکەکەم خۆت بکەیتە جێی تەماحی گورگە برسیەکانی ئەم ڕۆژگارە .

✍ وە ئایا دەزانیت کە بالاّ نەپۆشینت پێچەوانە بوونەوەی ووتەی پێغەمبەرەی خوایە ﷺ ، و ڕازیکردن و شوێنکەوتەی ووتەی شەیتانەکانی جنۆکە و مرۆڤە ؟! پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : " يا أسماء إن المـرأة إذا بلغـت المحيض لم يصلح أن يرى منها شيء إلا هذا وهذا – وأشار إلى وجهه وكفيه "[١] .

واتە : ئەی ئەسما ئەگەر ئافرەتی موسڵمان گەشتە تەمەنی باڵغ بوون نابێت جگە لە دەستەکان و ڕوومەتی زیاتر دەرکەوێت .

وە خوای پەروەردگار بۆمان دەگێڕێتەوە کە شەیتان لە گەڵ باوکە ئادەم و دایکە حەوادا چی کردووە ، کە فەرموویەتی : ﴿ ... فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا ... ﴾ (سورة طـه : ١٢١) ، واتە : بە هۆی ئەو تاوانەی کە پێی کردن ، عەورەتیان دەرکەوت .

✍ وە ئایا دەزانیت بەو کارەت خۆت بە ئەهلی دۆزەخ دادەنەیت ، و خۆت دەخەیتە ڕیزی دۆزەخیانەوە ، خوای پەروەردگار پارێزەرت بێت لە ئاگری دۆزەخ ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : " صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا ... وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ مُمِيلاَتٌ مَائِلاَتٌ رُءُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ ... "[٢].

واتە : دوو کۆمەڵ هەن لە ئەهلی دۆزەخ نەمبینیوون ... کۆمەڵێکیان ئافرەتێلێکن داپۆشراون بەناو لە ڕاستیدا ڕووتن ، بەلەنجەولار دەڕۆنە ڕێوە ، و سەرنجی پیاوان بۆ خۆیان ڕادەکێشن ، و پرچیان بە شێوەیەك بە سەر سەریانەوە دەبەستن وەکو بان پشتی ووشتر وایە ... وە زانایان فەرمویانە: ((أراد ﷺ النساء اللواتي يلبسن من الثياب الشيء الخفيف ، الـذي يصف ولا يستر ، فهنَّ كاسيات بالإسم ، عاريات في الحقيقة))[١].

واتە : مەبەستی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەو ئافرەتانەیە کە جل و بەرگی ناسك دەکەنە بەر ئەو جۆرە پۆشاکانە لە ڕاستیدا لەشیان دەردەخات ، نەك ئەوەی کە دایان بپۆشێت ، ئەو جۆرە ئافرەتانە بە ناو داپۆشراون ، کەچی لە ڕاستیدا ڕووتن .

✍ وە ئایا دەزانیت بە ئەو کارەت وا لە خۆت دەکەی کە بەر نەفرەتی موسڵمانان بکەویت ـ خوای پەروەردگار پەنات دات ـ نەفرەتیش ، واتە : دووری و دەرچوونت لە ڕەحمەتی خوای بە بەزەیی ، هەروەکو پێغەمبەری خوا فەرموویەتی : " ... ، نساؤهم كاسيات عاريات على رؤوسهن كأسنمة البخت العجاف العنوهن فإنهن ملعونات ... "[٢].

واتە : ئافرەتەکانیان داپۆشراون بەناو لە ڕاستیدا ڕووتن ، بەسەر سەریانەوە وەکو پشتی ووشتر هەیە ـ واتە : پرچیان بە شێوەیەك بە سەر سەریانەوە دەبەستن ـ نەفرەتیان لێ بکەن ئەوانە نەفرەت لێکراوون .

---

[١] حسنه الألباني في صحيح الجامع ، برقم : (٧٨٧٤).

[٢] رواه مسلم .

[١] جلباب المرأة المسلمة : ١٢٧.

[٢] صححه العلامة الألباني في السلسلة الصحيحة ، برقم : ٢٦٨٣ ، وفي صحيح الترغيب والترهيب ، برقم : ٢٠٤٤).

✍ وە ئایا دەزانیت بەباڵا نەپۆشینت خۆتی پێ بێ بەش دەکەی لە بەهەشتی بەرینی خوای پەروەردگار ، هەروەکو پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی بەوە داوە و فەرموویەتی :" صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا ... وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ مُمِيلاَتٌ مَائِلاَتٌ رُءُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ لاَ يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ وَلاَ يَجِدْنَ رِيحَهَا وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا "[١] . واتە : دوو کۆمەڵ هەن لە ئەهلی دۆزەخ نەمبینیوون ... کۆمەڵێکیان ئافرەتێلێکن داپۆشراون بەناو لە ڕاستیدا ڕووتن ، بەلەنجەولار دەڕۆنە ڕێوە ، و سەرنجی پیاوان بۆ خۆیان ڕادەکێشن ، و پرچیان بە شێوەیەك بە سەر سەریانەوە دەبەستن وەکو بان پشتی ووشتر وایە ، ئەوانە ناڕۆنە بەهەشتەوە ئەگەر چی بۆنی بەهەشت لە دووری ئەوەندە و ئەوەندەشەوە دەبیسترێت .

✍ وە ئایا دەزانیت بەو کردارەت تاوانی ئەو کەسانەش دەخەیتە ئەستۆی خۆت کە تۆ لە خشتەیان دەبیت ، و دەیانخەیتە تاوانەوە ، خوای پەروەردگار فەرمویەتی : ﴿ لِيَحْمِلُواْ أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلاَ سَاء مَا يَزِرُونَ ﴾ (سورة النحل : ٢٥) .

واتە : لە ڕۆژی دواییدا تاوانباران تاوانی خۆیان بە تەواوی هەڵدەگرن ، لە گەڵ تاوانی ئەوانەی کە گومڕایان دەکەن بە بێ زانین ، بەڕاستی ئەوە تاوانباریەکی زۆر خراپە .

✍ وە ئایا دەزانیت بەو کارەت خۆت دەخەیتە ڕیزی دوو ڕووانەوە ـ خوای پەروەردگار پەنادەرت بێت لەو کارە ـ هەروەکو لە فەرموودەدا هاتووە کە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : " وشر نسائكم المتبرجات المتخيلات ، وهن المنافقات ، لا يدخل الجنة منهن إلا مثل الغراب الأعصم "[١] ، واتە : خراپترینی ئافرەتەکانتان ئەو ئافرەتانەن کە جوانیەکانی خۆیان دەردەخەن ، و خۆ دەڕازێننەوە ، و لە خۆ ڕازین و فیز و تەکەبور دەکەن بە سەر ئافرەتانی تردا ، بەڕاستی ئەوانە خۆ دەشوبهێنن بە دوو ڕووان ، هیچ یەکێك لەوانە ناڕواتە بەهەشتەوە ، ئیللا وەکو قەڵە بازەڵە نەبێت (کە جۆرێکە لە قەڵە ڕەش باڵەکانی یان پێکانی سپین) ، هێنانەوەی ئەم شێوەیە لە قەڵە ڕەش بە نموونە بە هۆی کەمیانەوەیە ، بۆ ئاماژە کردنە بە کەمی ئەو ئافرەتانەی کە دەڕۆنە بەهەشتەوە ، ئەگەر باڵا پۆش نەبن .

لە کۆتایدا پێت دەڵێم ئەگەر تاکو ئەم ڕۆ نەتزانیبێت ، ئەوا ئەم ڕۆ ئەو تاوانەت لا ئاشکرا بوو ، بەڵام نائومیدیش مەبە لە ڕەحمەتی خوای میهرەمان ئەگەر تۆبەیەکی ڕاستەقینەت کرد و گەڕایتەوە بۆ لای ئەو ، هەروەکو فەرموویەتی : ﴿ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴾ (سورة الزمر : ٥٣) ، واتە : بڵێ بەو بەندانەی کە زیادڕەویان کردووە لە تاوان کردندا ، بێ ئومێد و مەئیووس نەبن لە ڕەحم و بەزەیی خوای پەروەردگار ، چونکە خوای پەروەردگار لە هەموو تاوانێك خۆش دەبێت ، هەر ئەویشە لێبوردە ، و بە بەزەییە بەرامبەر بە بەندەکانی .

جا خوشکی بەڕێزم : بیرێك لەم ووتانە بکەرەوە ، وبڕیار بدە کە ئایا دوای بیستنی ئەم ووتانە هێشتا هەر بەردەوام دەبیت لە سەر باڵا نەپۆشینت ، وهێشتا دڵت ڕانەچەڵەکیوە ؟! یان چی ؟!

وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

---

[١] رواه مسلم .

[١] صححه العلامة الألباني في : الصحيحة ، برقم :(١٨٤٩).

خوشکی بەڕێزم

ئەمەیە مەرجەکانی باڵاپۆشەکەت

وەرگێڕانی

دایکی سوننە

خوای پەروەردگار فەرموویەتی : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴾ (١) .

واتە : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ بە خێزان و کچەکانت و ئافرەتی بڕواداران بڵێ با جلبابەکانیان (جلبابیش : واتە : عابا) بدەن بە خۆیاندا، ئەوەش نزیك ترە بۆ ئەوەی کە بە ڕەوشت بەرزو بە حەیاو حیشمەتو قورسو سەنگینی بناسرێنەوە، تا ئەزیەتو ئازار نەدرێ ، پەروەردگاری تۆش لێبووردەو میهرەبانە .

خوشکەکەم : بزانە کە خوای بڵندو باڵا دەست پلەو پایەیەکی بەرزی بۆ ئافرەتان داناوە، هەر بۆ ئەوەشە کە فرمان پێکردنی بە پۆشاکی شەرعی وە خۆداپۆشینو ڕێز لێنانە، و پلە بەرزی یە بۆ ئافرەتان، وە پارێزەریشە بۆی بۆ ئەوەی نەبێت بە کاڵایەکی بێ نرخ هەریەکە بە ویستی خۆی هەرچۆنێك و هەر کاتێك بیەوێت تەماشای بکات، وە بۆ ئەوەی ئەم پۆشاکە بێتە هۆکارێك بۆ دەست درێژی نەکردنە سەری، ڕێگر بێت لە هاندانی گەنجان بۆ خۆی .

جا بۆ ئەوەی ئەو پۆشاکە پۆشاکێکی شەرعی بێت، هەروەکو چۆن خوای گەورە، و پێغەمبەرەکەی ﷺ فەرمانیان پێکردووە، دەبێت چەند مەرجێکی شەرعی پێویستی تێدا بێت، لەوانە :

١. **داپۆشەری هەموو لەش بێت ، دەست و ڕوومەت نەبێت** (١) **:** هەر چەند داپۆشینی ئەو دووانەش باشترو تەواوترو چاکترە، لە بەر هەموو ئەو بەڵگانەی کە لەو بارەیەوە هاتوون، و ئەو داپۆشینەشە کە کاری ئافرەتانی پێشینی لە سەر

---

(١) (سورة الأحزاب : ٥٩)

(١) بەڵام سەبارەت بە پێکانی ئافرەت بەهەمان شێوە بە عەورەت دەژمێردرێن ، و پێویستە داپۆشرێن ، داپۆشینیشیان بە گۆرەوەی بەس نیە ، با گورەویەکانیش ئەستور بن ، چونکە قەبارەی پێکان دەردەخەن ، بۆیە دەبینین کە پێغەمبەری خوا ﷺ پرسیاری لێ کرا سەبارەت بە دامێنە ، و پاڵدمی ئافرەتان ؟ فەرمووی : " يرخين شبراً " ، واتە : با بستێك شۆڕی بکەنەوە ، (أم سلمة) ـ ڕەزای خوای لێ بێت ـ فەرمووی : کەواتە پێکانیان دەر دەکەوێت ؟! ئەویش فەرمووی :(فيرخينه ذراعاً ، لا يزدن عليه)، واتە : با باڵێك درێژی بکەنەوە ، و لەوەش زیاتری نەکەنەوە (سلسلة الأحاديث الصحيحة : ١٨٦٤) .

بووە (خوایان لێ ڕازی بێت)، وە لە سەرووی ئەوانیشەوە خێزانە پاكو بەڕێزەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ، (خوایان لێ ڕازی بێت) .

٢. **نابێت پۆشاکەکە بۆ ناوبانگ ، و شۆرەت بێت :** واتە نابێت مەبەستی لە داپۆشینەکەی ئەوەبێت کە سەرنج و دیدی خەڵك بۆ لای خۆی ڕابکێشێت، ئەویش خۆی لێ بایی بێتو موعجیب بێت بەخۆیو بەسەریاندا فیز زلی لێبدات، و فیزیان بە سەردا بکات، با پۆشاکەکەشی پینەکراویش بێت، مادامە مەبەستی پێی ناوبانگ و ناودەرکردن بێت لە ناو خەڵکدا، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : " مَن لَبِسَ ثَوبَ شُهْرَةٍ في الدنيا ، ألبَسَهُ اللهُ ثوبَ مذلَّةٍ يوم القيامة ، ثم أُلهِبَ فيه ناراً "[١] .

واتە : هەرکەسێك لە دونیادا پۆشاکی شۆرەتو ناوبانگی بپۆشێت، ئەوا خوای گەورە لە ڕۆژی دواییدا پۆشاکی سەر شۆڕی و زەلیلی دەکاتە بەری ، پاشان گڕو بڵێسەی تێ بەر دەدرێت .

٣. **ئەبێت ئەستوور بێت و ناسك نەبێت ، بە شێوەیەك ڕەنگی پێست دەرنەخات :** ئەوەش لە بەر ئەم فەرموودەیەی پێغەمبەری خوا ﷺ : " سيكونُ في آخرِ أمتي نساءٌ كاسياتٌ عارياتٌ ، على رؤوسهنَّ كأسنِمَةِ البُخت ، العنوهنَّ فإنهنَّ ملعونات "[٢].

واتە : کۆمەڵە ئافرەتێك ـ لە کۆتایی ئوممەتەکەم ـ دەردەکەون داپۆشراو ، و ڕووتن ، پرچیان بە شێوەیەك بە سەر سەریانەوە دەبەستن وەکو بان پشتی ووشتر وایە، نەفرەتیان لێ بکەن ئەوانە نەفرەت لێکراون .

قال العلماء : ((أراد ﷺ النساء اللواتي يلبسن من الثياب الشيء الخفيف ، الذي يصف ولا يستر ، فهنَّ كاسيات بالإسم ، عاريات في الحقيقة))[١] .

واتە : زانایان فەرمویانە : مەبەستی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەو ئافرەتانەیە کە جلو بەرگی ناسك دەکەنە بەر ئەو جۆرە پۆشاکانە لە ڕاستیدا لەشیان دەردەخات، نەك ئەوەی کە دایان بپۆشێت، ئەو جۆرە ئافرەتانە بە ناو داپۆشراون، کەچی لە ڕاستیدا ڕووتن .

وە کاتێك کە (**منذر**) ی کوڕی (**زبير**) لە عێراق گەڕایەوە جل و بەرگێکی (**مرويَّة**[٢] ، **و قوهية**[٣]) ، نارد بۆ (**أسماء**) ی کچی (**أبو بكر**) ، کە پۆشاکێکی ناسك بوو، ئەوەش لە کاتێکدا بوو کە (**أسماء**) چاوەکانی لە دەست دابوو ، واتە : نابینا بوو: ڕاوی دەڵێت: کە (**أسماء**) دەستی دا بە پۆشاکەکەوە، فەرمووی : ئۆف بۆ ئەم جلو بەرگە، جلو بەرگەکەی بۆ بگەڕێننەوە، (**منذر**) یش ئەوەی زۆر لەلا گەورەو گران بوو، بۆیە فەرمووی: ئەی دایکی بەڕێزم ئەوە تەنك نییە بۆ ئەوەی لەش دەربخات، ئەویش لە وەڵامدا فەرمووی: ئەگەر لەشی تێدا دەرنەکەوێت، خۆ قەبارەی لەش دەردەخات[١].

٤. **دەبێت فراوان بێت و تەنگ نەبێت :** واتە : **بە شێوەیەك بێت قەبارەی ئەندامەکان دەرنەخات :** لە (**أسامة**) ی کوڕی (**زيد**)ەوە ـ خوا لە خۆی و باوکیشی ڕازی بێت ـ دەفەرمووێت : پێغەمبەری خوا ﷺ جلێکی (**قبطي**[٢]) پێ بەخشیم کە ئەویش (**دحية الكلبي**) پێی بەخشی بوو، منیش دام بە خێزانەکەم بۆ ئەوەی بیپۆشێت ، پێغەمبەری خوا ﷺ پێی

---

[١] حسنه العلامة الألباني في : (صحيح سنن ابن ماجه : ٢ / ١١٩٢، برقم : ٣٦٠٧) ، و (صحيح الترغيب والترهيب : ٢ ، برقم : ٢٠٨٩) ،**وە بڕوانە**:(جلباب المرأة المسلمة : ٢١٣) .

[٢] صححه العلامة الألباني في : (السلسلة الصحيحة ٦ : ٤١١ ، برقم : ٢٦٨٣) ، **وە بڕوانە** : (جلباب المرأة المسلمة : ١٢٥).

[١] (جلباب المرأة المسلمة : ١٢٧) .

[٢] **مَرويّة** : پۆشاکێکی ناودارە لە (العراق) نیسبەتە بۆ (مرو) ، کە لادێیەکە سەر بە (كوفة) یە.

[٣] **قَوهيَّة** : پۆشاکێکە لە (قوهستان) دا درووست دەکرێت ، کە ناوچەیەکە لە (خُراسان)

[١] صححه العلامة الألباني في : (جلباب المرأة المسلمة : ١٠٧) .

[٢] **القبطية** : جۆرە پۆشاك و جلێکی میسری ، تەنك و سپی یە .

فه‌رمووم: " مالك لم تلبس القبطية ؟ " ، واته: ئه‌وه بۆ جله (**قبطية**) که له به‌ر ناکه‌یت ؟ منیش پێم ووت : داومه به خێزانه‌که‌م له به‌ری بکات، ئه‌ویش فه‌رمووی : " مُرها فلتجعل تحتها غلالة [٣] ، فإني أخاف أن تصف حجم عظامها "[٤] ، واته : که ڕۆشتیته‌وه فرمانی پێ بکه به‌وه‌ی که شتێکی تری به ژێردا بپۆشێت، چونکه له‌وه ده‌ترسم قه‌باره‌ی ئه‌ندامه‌کانی له‌شی ده‌ربخات .

٥. **نابێ بخورکراو و بۆن خۆش کراو بێت :** ئه‌وه‌ش له‌به‌ر ئه‌و فه‌رمووده‌یه‌ی که پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ تێیدا فه‌رموویه‌تی : " أيما امرأة استعطرت ، فمرت على قوم ، ليجدوا من ريحها ، فهي زانية "[١] .

واته : هه‌ر ئافره‌تێك خۆی بۆنخۆش کرد، وه پاشان له ماڵ ڕۆشته ده‌ره‌وه، وه به‌لای کۆمه‌ڵێکدا تێپه‌ڕ بووو بۆنی چوو به سه‌ریاندا ، ئه‌وه وه‌کو ئه‌وه وایه ئه‌و ئافره‌ته داوێن پیسی کرد بێت .

٦. **نابێت پۆشاکه‌که‌ی له سه‌ر شێوازی جل و به‌رگی پیاوان بێت :** له (**أبو هريرة**) ه‌وه رضي الله عنه ده‌گێڕنه‌وه که له پێغه‌مبه‌ری خواوه ﷺ ده‌گێڕێته‌وه‌و ده‌فه‌رموێت: " **لعن رسول الله ﷺ الرجل يلبس لبسة المرأة والمرأة تلبس لبسة الرجل** "[٢] .

واته : پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ نه‌فره‌تی کردووه له‌و پیاوه‌ی که جل و به‌رگی ئافره‌تان له به‌ر ده‌که‌ن ، وه ئه‌و ئافره‌تانه‌ش که جل و به‌رگی پیاوان له‌به‌ر ده‌که‌ن [١] .

٧. **نابێت پۆشاکه‌که‌ی له سه‌ر شێوازی جل و به‌رگی ئافره‌تانی بێباوه‌ڕ بێت :** له (**عبدالله**) ی کوڕی (**عمر**)ه‌وه ده‌گێڕنه‌وه که فه‌رموویه‌تی : پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ دوو جلی (**معصفر** [٢]) ی له به‌ردا بینی ، وه فه‌رمووی : " إن هذه من ثياب الكفار فلا تلبسها "[٣] ، واته : ئه‌م جلانه جلی بێباوه‌ڕانه مه‌یان پۆشه .

٨. **نابێت خۆی له خۆیدا ڕازاوه‌یی و جوانی تێدا بێت :** له به‌ر فه‌رمووده‌ی خوای گه‌وره که ده‌فه‌رموێت: ﴿ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ ﴾ [١]. واته: با ئافره‌تان جوانیه‌کانیان ده‌رنه‌خه‌ن، وه خوای په‌روه‌ردگار فه‌رموویه‌تی:﴿ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى ﴾ [٢]. واته: له ماڵه‌کانتان بمێننه‌وه‌و له‌کاتی ده‌رچوونتاندا خۆتان ڕووت نه‌که‌نه‌وه، هه‌روه‌ك چۆن ئافره‌تان له سه‌رده‌می نه‌فامیدا خۆیان ڕووت ده‌کرده‌وه .

---

[٣] **غلالة** : پۆشاکێکه له ژێره‌وه‌ی پۆشاکه‌کانی تردا ده‌پۆشرێت ، بۆ ئه‌وه‌ی قه‌باره‌ی له‌شی ئافره‌ت ده‌رنه‌که‌وێت .

[٤] حسنه العلامة الألباني في : (جلباب المرأة المسلمة : ١٣١) ، وقال : الحديث إسناده حسن ، وهو من رواية أسامة بن زيد ، وأخرجه أحمد والبيهقي .

[١] حسنه العلامة الألباني في : (صحيح سنن النسائي : ٥١٢٦) ، و (صحيح وضعيف الجامع : ٢٧٠١) ، و (صحيح الترغيب والترهيب : ٢٠١٩) ، **وه بڕوانه** : (جلباب المرأة المسلمة : ١٣٧) .

[٢] صححه العلامة الألباني في : (صحيح سنن أبي داود : ٤٠٩٨) ، و (صحيح الترغيب والترهيب : ٢٠٦٩) ، **وه بڕوانه** : (جلباب المرأة المسلمة : ١٤١) .

[١] وه‌ك : پانتۆڵ ، هیچ جیاوازیش نییه له‌وه‌ی که پانتۆڵه‌که ئاشکرا بێت یان له ژێره‌وه‌ی پۆشاکی مانتۆدا بێت ، مانتۆکه کورت بێت یان درێژ ، له ماڵه‌وه بێت بۆ مێرده‌که‌ی یان له ده‌ره‌وه له پێش چاوی خه‌ڵك ، چونکه جلێکی تایبه‌ته به پیاوانه‌وه ، نابێت ئافره‌تان بیپۆشن، یان هه‌ر پۆشاکێکی تایبه‌تی تر به پیاوان که ئافره‌تان ده‌یپۆشن(**مامۆستا عدنان**) .

[٢] **المُعَصْفَر** : ئه‌و پۆشاکه‌یه که به ڕووه‌کی (عَصْفَر) ڕه‌نگ ده‌کرێت ، که ڕه‌نگێکی سوری زۆر تۆخی لێ ده‌رده‌کرێت .

[٣] (مسلم : ٢٠٧٧ ، و ٢٧).

[١] (سورة النور : ٣١) .

[٢] (سورة الأحزاب : ٣٣) .

وە لەبەر ئەو فەرموودەیەی پێغەمبەری خوا ﷺ کە تێیدا دەفەرمووێت : " **ثلاثة لا تسأل عنهم ــ وذكر منهم ــ : ... وامرأة غاب عنها زوجها ، قد كفاها مؤونة الدنيا ، فتبرجت بعده** ... "[٣].

واتە: سێ جۆر کەس هەن ـ لە گەورەیی تاوانیان ـ سەبارەتیان هیچ پرسیارێك مەکە: یەکێك لەوانەی کەباسی کردووە: ئافرەتێکە پیاوەکەی لە لا نەبێت، بژێوی ڕۆژانەشی بۆ دابین کرد بێت، و بەجێ هێشتوو بێت، کەچی ئەو لە پاش ئەو خۆی بڕازێنێتەوە، و جوانیەکانی خۆی دەربخات .

وە هەروەها لە بەر ئەم فەرموودەیەش کە پێغەمبەری خوا ﷺ تێدا فەرموویەتی : " **وشر نسائكم المتبرجات المتخيلات ، وهن المنافقات ، لا يدخل الجنة منهن إلا مثل الغراب الأعصم** " [١].

واتە : خراپترینی ئافرەتەکانتان ئەو ئافرەتانەن کە جوانیەکانی خۆیان دەردەخەن، وە خۆ دەڕازێننەوە، وە لە خۆ ڕازین و فیزو تەکەبر دەکەن بە سەر ئافرەتانی تردا، بەڕاستی ئەوانە خۆ دەشوبهێنن بە دوو ڕووان، هیچ یەکێك لەوانە ناڕواتە بەهەشتەوە،

ئیللا وەکو قەڵە بازەڵە نەبێت (کە جۆرێکە لە قەلە ڕەش باڵەکانی یان پێکانی سپین)، هێنانەوەی ئەم شێوەیە لە قەلە ڕەش بە نموونە بە هۆی کەمیانەوەیە، بۆ ئاماژە کردنە بە کەمی ئەو ئافرەتانەی کە دەڕۆنە بەهەشتەوە .

ئا ئەمەیە مەرجەکانی پۆشاکی شەرعی تەواو کە پۆشاکەکەت دەکەن بە پۆشاکێکی شەرعی، ئەو پۆشاکەی بە پۆشینی گوێڕایەڵی خۆت دەر دەبڕیت بۆ خوای گەورە، هەر ئەوەشە کە بە پۆشینی پارێزراو دەبیت لەو گورگانەی کە ئەیانەوێت تۆ دەرکەویت، و بە ئارەزووی خۆیان بە تۆ ڕابوێرن .

خوشکەکەم : ئەگەر تۆ ئەم داواکاریە تەواو و تێرو تەسەلەی پەروەردگارت لە ڕواڵەتدا بە دی هێنا، بە تەواوی و شکۆداری و بە لەسەر خۆی و، هەیبەتەوە ، و لە هەموو جموجوڵتدا، ئەوا ڕووناکی یە لە سەر ڕووناکی، بێگومان ڕوواڵەتیش بە تەنها بەس نیە بە بێ ناوەڕۆك ، بۆیە ئافرەتان فەرمان پێکراون بە پاراستنی هەموو جموجوڵێکیان ، لە گەڵ پاراستنی چاو و زمانیان ، هەروەها چاودێری کاری عەقڵ و دەروونی خۆی بێت، و زاڵیش بێت بە سەریدا ، و زیاتر شەرم و حەیای پێوە دیار بێت، و کەمیش بدوێت ، خوای گەورە فەرمویەتی: ﴿ وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ﴾ [١] واتە : بە ئافرەتانی بڕوادار بڵێ کە چاویان لە تەماشاکردنی حەرام بپارێزن، داوێنیشیان بپارێزن لە داوێن پیسی، جوانیەکانیشیان دەرنەخەن، جگە لەوەی نەبێت کە بەبێ دەسەڵاتی ئەوان دەردەکەوێت .

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

---

[٣] صححه العلامة الألباني في : (الصحيحة : برقم : ٥٤٢) .

[١] صححه العلامة الألباني في : (الصحيحة ، برقم : ١٨٤٩) .

[١] (سورة النور : ٣١) .

دیاریه‌ك بۆ خوشکه‌که‌م

((**تا گه‌نجیت**))

خوشکه‌که‌م ئێستا به‌هاری ژینته گه‌شاوه‌ی گه‌شی

گوڵی سه‌دته‌رزی، ڕازاوه‌و به‌رزی، جوان وبۆن وه‌شی

زه‌رده‌واڵه‌و مێش، کوللەو مێشووله، له په‌لاماردان بۆت

گه‌ر ووریا نه‌بی دووچاری له‌وکه‌و دوا ڕۆژی ڕه‌شی

سبه‌ی پایزه هه‌وره ته‌مه و دوو، زووقم و ته‌زینه

سیسی و ژاکاوی و گه‌لاڕێزانه، کاتی وه‌رینه

ئه‌وکاته هیچ کام نایه‌ن به‌لاتا، حاشات لێ ده‌که‌ن

خوشکم ئه‌وانه کارو پیشه‌یان هه‌ر ده‌ست بڕینه

خوشکم ئه‌وانه ئێستا تا مه‌زرۆن بۆ یه‌ك نێو نیگات

ئاماده‌ن ببنه کۆچی قوربانی هه‌نگاوی ڕێگات

گه‌ر نه‌خوازه‌لا به‌رده‌ستیان که‌وی تاسه‌یان بشکێت

به‌ره‌ڵات ئه‌که‌ن ،ده‌ربه‌ست نین دۆزه‌خ ببێته جێگات

خوشکم ئه‌بینی تۆ به چاوی خۆت گوڵ و گوڵاڵه

کامیان قه‌شه‌نگ و جوان وبۆن خۆشه، ڕه‌نگین و ئاڵه

له‌سه‌ره‌تاوه چه‌نده تاسوخه، چه‌ند بازاڕگه‌رمه

که ژاکا جێگه‌ی ته‌نه‌که‌ی زبڵه، سه‌نێرگه‌و چاڵه

هه‌تاکو گه‌نج بوون جوان ودڵ فڕێن، تا شای ته‌مه‌ن بوون

شه‌وچه‌ره‌ی (مه‌لها)و ئه‌ستێره‌ی گه‌شی ئاسمانی(فه‌ن بوون)

لای هه‌رزه‌و نه‌زان، نمونه‌ی ژین و زۆر به‌هره مه‌ند بوون

پیریان لێ نیشت به‌ره‌ڵاکران، ڕیسواو به په‌ن بوون.

سرووەی بێداری (جمال حبیب الله) ل:١٧٠-١٧١

حوکمی
عابای ئافرەتان
و
مەرجەکانی

ئامادەکردنی

مامۆستا عدنان بارام

بسم الله الرحمن الرحيم

بۆ هەموو گەوهەرەیەکی بەنرخ ، بۆ مرواریە پارێزراوەکان، بۆ ئەو ئافرەتانەی کە بڕیاریان داوە پۆشاکی شـەرمو حـەیا لە بەر بکەن، چونکە فەرمانی پەروەردگاریانە ، ئەوەش تەنها لە بەر ڕەزامەندی ئەو، بۆ ئەوەی بە بەهەشتی بەرین شاد بن .

بـۆ تـۆ خوشکی موسڵمانم : کـە پێـشەوات خێزانـە بـەڕێزەکانی پێغەمبـەری خوایـە ﷺ، بـۆ تـۆ کـە پابەنـدی ئایەتـە پیرۆزەکانی قورئانیو فەرموودەکانی پێغەمبەری خوایت ﷺ، نەك پابەندی مۆدەو سەرگەردانبووی شوێنی ئەم و ئەو .

بۆ ئەو خوشکانەم : کە نایانەوێ هەڵخەڵەتاوی ئەو کەسانە بن کە بەناو مافەکانیانەوە ئەیانەوێ پۆشاکی حیشمەتی لـە بەر داکەنن، ئەوەش نەك لە بەر ئافرەتان بەڵکو لە بەر تێرکردنی ئارەزووە گڵاوەکانیان، بۆ ئەوەی لـە کۆتایدا تـۆی بـەڕێز وەکو گوڵێکی گەڵا هەڵوەریو بە جێ بهێلن !! دوای ئەوەی وەکو بوکە شووشەی دەستی منداڵان یاری خۆیانت پێدەکـەن !!!

گەوهەرە بەنرخەکەم : لەم نووسراوەدا ئەوەت بۆ ڕوون دەکەمەوە کە ئەگەر تۆی بەڕێز کەوتیتە بەرچاوی نامەحرەمان ئەبێ چیت بەسەرەوە بێت ؟ و مەرجەکانیشی چیە ؟ بۆ ئەوەی ئەو عیبادەتەی کە بڕیارت داوە کە ئەنجامی بدەیت (کە حیجابەکەتـە) بـێ کـەمو کوڕی بێـتو تـیرو تەسـەلتر بێـت، بـۆ ئـەوەی ڕەزامـەندی پـەروەردگارت بـە دەسـت بهێنیـت، و گەواهیەکی تەواویش بێت لە سەر ئیمانەکەت، و پارێزەرێکیش بێت بۆ پاراستنت لە دونیاو دوا ڕۆژیشدا.

داواکـارم پـەروەردگار زیـاتر یارمـەتی دەری مـن و تـۆش بێـت بـۆ جێبـەجێ کردنـی فەرمانـەکانیو پابەنـدبوون بـە ئاینـە پیرۆزەکەی .

خوشکی بەڕێزم : خوای پەروەردگار فەرموویەتی : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴾ (سورة الأحزاب : ٥٩) .

واتە : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ بە خێزانو کچەکانتو ئافرەتـی بـڕواداران بڵـێ بـا جلبابـەکانیان (جلبـابیش : واتـە : عابا) بدەن بە خۆیاندا، ئەوەش نزیك تـرە بـۆ ئـەوەی کـە بـە ڕەوشـت بـەرز و بـە حـەیا و حیـشمت و قـورس و سـەنگینی بناسرێنەوە، تا ئەزیەت و ئازار نەدرێن، پەروەردگاری تۆش لێبووردە و میهرەبانە .

تەفسیر و ڕاڤەی ئەم ئایەتەی قورئانی پیرۆز :

(ابن كثير) ـ بە ڕەحمەت بێـت ـ فەرموويـەتی : (يقول الله ـــ تعالـــى ـــ آمراً رسوله ﷺ تسليماً أنْ يأمر النساء المؤمنات ـــ خاصة أزواجه وبناته لشرفهن ـــ بأنْ يُدنين عليهن من جلابيبهن ليتميزن عن سمات نساء الـــجاهلية وسمات الإماء ، والـــــجلباب هو الرداء فوق الـــخمار، قاله ابن مسعود وعبيدة وقتادة والـــحسن البصري وسعيد بن جبير وإبراهيم النخعي وعطاء الخراسانـــي) (١).

واتە : خوای پەروەردگار فەرمان دەکات بە پێغەمبەرەکەی ﷺ کە فـەرمان بکـات بـە ئافرەتـانی بـڕوادار ـ بـە تایبـەت خێزان و کچەکانی لە بەر ڕێز و پلەیان ـ کە (جلبابەکانیان) بە خۆیاندا بدەن، بۆ ئەوەی جیا بکرێنەوە لە شێوە و شێوازی ئافرەتانی سەردەمی نەفامی، و شێوەو شێوازی ئافرەتانی کەنیزەك، (جلبـــاب) یش ئـەو پۆشـاکەیە کـە لـە سـەرەوەی سەرپۆشدا ئافرەتان دەیدەن بە خۆیاندا (واتە : عابا)، ئەمەش ووتەی : (ابن مسعود وعبيدة وقتادة والحسن البصري وسعيد بن جبير وإبراهيم النخعي وعطاء الخراسانـــي) یە .

(١) تفسير القرآن العظيم لابن كثير : (٣ / ١٥١٠) .

هه‌روه‌ها (القرطبـــي) **ش ـ به‌ڕه‌حمه‌ت بێت ـ سه‌باره‌ت به‌ ته‌فسیری ووشـه‌ی** (جلابيب) **فه‌رموویـه‌تی** : (جمع جلباب : وهو ثوب أكبر من الـــخمار، وروي عن ابن عباس وابن مسعود: أنه الرداء ، وقد قيل: إنه القناع ، والصحيح أنه الثوب الــذي يستر جميع البدن وفـــي "صحيح مسلم" [1] عن أم عطية قلت : يا رسول الله ﷺ إحدانا لا يكون لـــها جلباب ؟ قال : لتلبـــسها أختها من جلبابـــها) [2].

واتـه : ئـه‌م ووشـه‌یه كۆیـه و تاكه‌كه‌شـی (جلبـــاب) **ـه : كـه بریتیـیه لـه پۆشـاكێكی گـه‌وره‌تر لـه سـه‌رپۆش، وه ده‌شگێڕنه‌وه له‌**(ابن عباس)، **و** (ابن مسعود) رضي الله عنه **فه‌رموویانه:** (جلباب : **بریتیه له‌و پۆشاكه‌ی كه سه‌ر شان و پشت و پێش پێ داده‌پۆشرێت تا ئاستی ناوك)، وه ووتراوه:** (قناع)**ـه كه بریتیـیه له‌و پۆشاكه‌ی كه هه‌ندێك فراوانتر و گه‌وره‌تره له سه‌رپۆش) ، به‌ڵام ووته‌ی ڕه‌وا ئه‌وه‌یه بوترێت: ئه‌و پۆشاكه‌یه كه هه‌موو له‌ش داپۆشێت، هه‌روه‌كو لـه** "صحيح مسلم" **دا هاتووه له** (أم عطية) **ه‌وه كـه فه‌رموویـه‌تی : ووتم : ئـه‌ی پێغه‌مبـه‌ری خـوا** ﷺ **ئـه‌ی ئه‌گـه‌ر یـه كێكمـان عابـای نـه‌بوو ؟ فه‌رمووی: با خوشكه‌كه‌ی له عاباكانی خۆی بداتی و له به‌ری بكات .**

شێخی پایه به‌رزی ئیسلام و فه‌رمووده ناسی سه‌رده‌م (محمد ناصرالدين الألبانـــي) **به ڕه‌حمه‌ت بێت فه‌رموویه‌تی** : (ثُمَّ إنَّ الله تعالى ... **أمرها** ـــ في الآية الأخرى ـــ **إذا خرجت من دارها أن تلتحف فوق ثيابها وخمارها بالجلباب أو الـملاءة لأنـه أستر لها وأشرف لسيرتها** وهي قوله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴾ (سورة الأحزاب : ٥٩) ... **والجلباب : هو الـملاءة التي تلتحف به المرأة فوق ثيابهـا علـى أصح الأقـوال** وهو يستعمل في الغالب إذا خرجت من دارها كما روى الشيخان و غيرهما عن أم عطية رضي الله عنها قالت : " أمرنـــا رسول الله ﷺ أن نخرجهن في الفطر والأضحى: العواتق والـــحيض وذوات الـــخدور فأما الـــحيض فيعتزلن الـــصلاة ويـــشهدن الخير ودعوة المسلمين . قلت : يا رسول الله إحدانا لا يكون لـــها جلباب ؟ قال : لتلبسها أختها من جلبابها "[1].

قال الشيخ أنور الكشميري في (فيض الباري) (١ / ٣٨٨) تعليقا على هذا الحديث : (**وعلم منه أن الجلباب مطلوب عند الخروج وأنها لا تخرج إن لم يكن لها جلباب** .

والجلباب رداء ساتر من القرن إلى القدم)[1] .

واته: پاشان خوای په‌روه‌ردگار ... فه‌رمانی پێكردووه ـ له ئایه‌ته‌كه‌ی تردا ـ ئه‌گه‌ر له ماڵ چووه ده‌ره‌وه ، ئه‌وا له سه‌رووی پۆشاك و سه‌رپۆشه‌كه‌شیه‌وه (جلباب) یان (عابا) بدات به خۆیدا، چونكه ئه‌وه زیاتر ده‌یپارێزێت، و سه‌نگینتره بۆ ڕێكردنی، ئه‌وه‌ش له‌م ئایه‌ته‌دا كه خوای په‌روه‌ردگار تێیدا فه‌رموویه‌تی : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴾ .

جلبابیش : بریتی یه له عابا كه ئافره‌ت خۆی پێداده‌پۆشی لـه سـه‌ر هـه‌موو پۆشاكه‌كانیه‌وه ، لـه ڕه‌وا ترین ووتـه‌ی زانایان ، ئه‌وه‌ش زیاتر به كارده‌هێنرێت له كاتی ده‌رچوونیدا له ماڵ ، هه‌روه‌كو دوو شێخی پایه به‌رز(البخاري و مسلم) **و جگه له‌وانیش بۆمان ده‌گێڕنه‌وه له** (أم عطية) **ـ ڕه‌زای خوای لێ بێت ـ كـه فه‌رموویـه‌تی : پێغه‌مبـه‌ری خـوا** ﷺ **فـه‌رمانی پێكردین كه ئه‌مانه ده‌ربكه‌ین له گه‌ڵ خۆماندا : (كچانی پێگیشتو و ئه‌وانه‌ش كه له بێنوێژیدان و ئه‌وانه‌ش لـه (خـدردان / كه جێگایه‌كی تایبه‌ته بۆ كچان له ماڵدا) سه‌باره‌ت به‌وانه‌ی كه له بێ نوێژیدان** (حيض) **نوێژیان له سه‌رنی‌یه ، به‌ڵام خێر و**

---

[1] صحيح البخاري رقم : (٣٢٤) وصحيح مسلم رقم : (٨٩٠) .

[2] تفسير القرطبـــي : (١٤ / ٢٤٣) ، **هه‌روه‌ها بڕوانه** "فتح القدير" للشوكانـــي : (٤ / ٣٠٤) .

[1] صحيح البخاري رقم : (٩٧٤) وصحيح مسلم رقم : (٨٩٠) وصحيح سنن أبي داود رقم : (١١٢٤) وصحيح سنن الترمذي رقم : (٥٣٧) .

[1] جلباب المرأة المسلمة : (٨٢ ـــ ٨٤) .

پاڕانەوەی موسڵمانان دەبینن . دەڵێت : ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەی ئەگەر یە کێکمان عابای نەبوو ؟ فەرمووی : با خوشکەکەی لە عاباکانی خۆی بداتی و لە بەری بکات .

شێخ ئەنوەری کشمیری لە (فیض الباري) لە (١ / ٣٨٨) دا سەبارەت بەم فەرموودەیە فەرموویەتی: **" لەم فەرموودەیەوە ئەوەمان بۆ دەردەکەوێت کە جلباب پێویستە لە کاتی دەرچووندا ، وە ناشبێت بڕواتە دەرەوە ئەگەر جلبابی نەبێت .**

جلبابیش : پۆشاکێکە سەرتا پای ئافرەت دادە پۆشێت " .

وە زانای پایە بەرزی ئیسلام شێخ (**ابن باز**) ـ بە ڕەحمەت بێت ـ لە واتای (**جلابيبهن**) فەرموویەتی : (والجلباب ما يوضع على الرأس والبدن فوق الثياب ، وهو الذي تغطي به النساء الرأس والوجه والبدن كله ...)[1] .

وە لە شوێنێکی تردا فەرموویەتی : (والجلباب : هو الرداء فوق الخمار بمنزلة العباءة) [2] .

واتە : جلباب ئەو پۆشاکەیە کە ئافرەتان لە سەرەوەی جلەکانیانەوە بە خۆیاندا دەیدەن ، و سەرتا پایان دەگرێتەوە .

پاشان فەرموویەتی : (ومن أدلة السنة أن النبي ﷺ لما أمر بإخراج النساء إلى مصلى العيد قلن : يا رسول الله إحدانا لا يكون لها جلباب ؟ فقال : النبي ﷺ : " لتلبسها أختها من جلبابها " (رواه البخاري ومسلم) [1] .

فهذا الحديث يدل على أن المعتاد عند نساء الصحابة ألاَّ تخرج المرأة إلاَّ بجلباب) [2].

واتە : وە لە بەڵگەکانی سوننەت ئەو فەرموودەیەیە کە پێغەمبەری خوا ﷺ تیایدا کاتێك فرمانی کرد بە دەرچوونی ئافرەتان بۆ شوێنی نوێژی جەژن ، فەرموویان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەی ئەگەر یە کێکمان عابای نەبوو ؟ فەرمووی : با خوشکەکەی لە عاباکانی خۆی بداتی و لە بەری بکات .

ئەم فەرموودەیەش ئەوە دەگەیەنێت کە لەو سەردەمەدا ئەوە باو بووە لە ناو ئافرەتانی صەحابەدا کە نابێت ئافرەتان لە ماڵ بڕۆنە دەر بەبێ عابا .

هەروەها فەرموویەتی : (والجلباب : لباس تضعه المرأة فوق رأسها وعلى جميع بدنها فوق ثيابها العادية لمزيد الستر والبعد عن الفتنة . هكذا ينبغي للمرأة سواء كانت بدوية أو حضرية ، الواجب عليها أن تتمسك بحكم الإسلام وأن تجتهد في ستر عورتها ...)[1].

واتە : **جلباب** : پۆشاکێکە ئافرەتان دەیدەن بە سەر سەر و هەموو لەشیاندا لە سەرەوەی پۆشاکە ئاساییەکانیانەوە ، بۆ زیاتر پۆشین و دوورکەوتنەوە لە فیتنە . ئەم شێوەیە پێویستە لە سەر ئافرەتان ، خەڵکی گوندو لادێ بێت ، یان خەڵکی شارەکان ، پێویستە لە سەری پابەند بێت بە حوکمی ئیسلامەوە ، و کۆشش بکات و هەوڵبدات بۆ داپۆشینی عەورەتی ...

جارێکی تر شێخ (**محمد ناصر الدين الألباني**) بەرەحمەت بێت فەرموویەتی : (فالحقُ الذي يقتضيه العمل بما في آيتي النور[2] والأحزاب[1] : أنَّ المرأة يجب عليها إذا خرجت من دارها أن تختمر وتلبس الجلباب على الخمار لأنه كما قلنا سابقا أستر لها وأبعد عن أن يصف حجم رأسها وأكتافها وهذا أمر يطلبه الشارع)[2].

---

[1] (٦) فتاوى ومقالات الشيخ ابن باز ، السؤال السابع ضمن (أسئلة وأجوبة بعد محاضرة "عمل المسلم") .

[2] (٧) فتاوى ومقالات الشيخ ابن باز ، ضمن رسالة : (الاختلاط والسفور) .

[1] صحيح البخاري رقم : (٣٢٤) وصحيح مسلم رقم : (٨٩٠) .

[2] فتاوى ومقالات الشيخ ابن باز .

[1] فتاوى ومقالات الشيخ ابن باز .

واتە : بە پێی دوو ئایەتی سورەتی (النور) و (الأحزاب) ئەوە پێویست دەبێت کە ئافرەت ئەگەر دەرچوون لە ماڵەکەی ، خۆی داپۆشێت بەوەی کە لە سەر سەرپۆشەکەیەوە عابا بدات ، چونکە ئەوە ـ هەروەکو لە پێشدا ووتمان ـ پۆشتە ترە بۆیان ، و دوورترە لەوەی کە قەبارەو شێوەی سەر و شانی دەربخات ، ئەوەش کردارێکە شەریعەتی ئیسلامی پیرۆز لە ئافرەتان داوای دەکات .

وە فەرموویەتی : (واعلم أن هذا الجمع بين الخمار والجلباب من المرأة إذا خرجت قد أخل به جماهير النساء المسلمات فإن الواقع منهن إما الجلباب وحده على رؤوسهن أو الخمار وقد يكون غير سابغ في بعضهن كالذي يسمى اليوم بـ(الإشارب) بحيث ينكشف منهن بعض ما حرم الله عليهن أن يظهرن من زينتهن الباطنة كشعر الناصية أو الرقبة مثلا)[٣].

واتە : بزانە ئەوەی کە پێویستە لە سەر ئافرەتان لە سەرپۆش و عابا دان لە گەڵ یەکدا لە کاتی دەرچونیاندا ، ئافرتانی موسڵمان زۆربەیان کەمتەرخەمن تیایدا ، چونکە هەروەکو لە واقعدا ئەبینرێن یان عابا بە تەنها دەدەن بە سەریاندا ، یان سەرپۆش ، جاری واش هەیە داپۆشەری تەواو نییە لە هەندێکیاندا ، وەکو ئەوەی کە ئەمڕۆ پێی دەووترێت (الإشارب) بە شێوەیەك هەندێك لەو بەشانە دەردەکەوێت کە خوای پەروەردگار حەرامی کردووە لە سەریان دەریخەن لە جوانیە شاراوەکانیان ، وەك پرچی پێشە سەریان یان گەردنیان بۆ نمونە .

عابا تەنها بۆ کاتی دەرچوون نی یە لەماڵ !

شێخ (**محمد ناصر الدين الألباني**) **بەرەحمەت بێت لە روون کردنەوەیەك دا سەبارەت بە ووتەی شێخ** (أنور الكشميري) **فەرموویەتی :** (ثُمَّ إنَّ قوله : (والجلابيب عند الخروج) لا مفهوم له إذ إن الجلباب لستر زينة المرأة عن الأجانب فسواء خرجت إليهم أو دخلوا عليها فلا بد على كل حال من أن تتجلبب ويؤيد هذا ما قاله قيس بن زيد : (صحيح) (إنَّ رسول الله ﷺ طلق حفصة بنت عمر ... فجاء رسول الله ﷺ فدخل عليها فتجلببت فقال رسول الله ﷺ : " إن جبريل أتاني فقال لي أرجع حفصة فإنها صوامَّة قوامَّة ، وهي زوجتك في الجنة ")[١] .

واتە : پاشان کە شێخ دەفەرموێت : "عابا لە کاتی دەرچووندا دەبێت " هیچ واتایەکی لێرەدا نییە ، چونکە عابا بۆ شاردنەوەی جوانی ئافرەتانە لە نامەحرەم ، وەك یەکە ئەگەر ئەم بڕواتە دەروە ، یان ئەوان بڕۆنە ژوورەوە ، کە پێویستە لە هەردوو بارەکەدا هەر عابا بدات بە سەریدا ، ئەوەش پاڵپشتی ئەم ووتەیە بکات ئەو ووتەیەیە کە (قیس **) ی کوڕی (** زید **) فەرموویەتی :**

کە پێغەمبەری خوا ﷺ حەفصەی کچی عومەری تەڵاق دا ... پێغەمبەری خوا ﷺ ڕۆشتە ژوورەوە بۆ لای ئەویش عاباکەی بە دا خۆیدا ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : جبریل هاتۆتە لام پێی فەرمووم : حەفصە بگەڕێنەوە چونکە زۆر بە ڕۆژوو دەبێت و بە زۆریش شەونوێژ دەکات ، خێزانیشتە لە بە هەشت دا .

---

[٢] **مەبەستی ئەم ئایەتەیە :** ﴿وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُوْلِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاء وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ (سورة النور : ٣١) .

[١] **مەبەستی ئەم ئایەتەیە :** ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ (سورة الأحزاب : ٥٩) .

[٢] جلباب المرأة المسلمة ص : (٨٥) .

[٣] جلباب المرأة المسلمة ص : (٨٥) .

[١] (سلسلة الأحاديث الصحيحة رقم : (٢٠٠٧) و "جلباب المرأة المسلمة" ص : (٨٧) .

مەرجەكانی عابای ئافرەتان

(**اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء**) لە فەتوای ژمارە (٢١٣٥٢) ەیان دا ، لە بەرواری (٩ / ٣ / ١٤٢١**ك**) دا سەبارەت بەپرسیارێك فەرموویانە [١] :

(شوكر و ستایش تەنها بۆ پەروەردگار و درووود و سەلامیش لە سەر ئەو پێغەمبەرە بێت كە هیچ پێغەمبەرێكی بە دوادا نایەت ﷺ .. پاشان : (اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء) چاوی خشاندووە و بەئاگایە لەو پرسیارەی كە لە لایەن (عبد العزيز الدهام) ەوە كراوە لە بەڕێز جەنابی موفتی هەموو ولات ، كە لە ویشەوە نێردراوە بۆ (اللجنة من الأمانة العامة لهيئة كبار العلماء) بە ژمارەی (٩٣٤) و لە بەرواری (١٢ / ٢ / ١٤٢١) **ی** كۆچی دا .

تیایدا پرسیاركار پرسیارێك دەكات ئەمە دەقەكەیەتی : " لەو دواییانەدا عابایەك بڵاو بووەتەوە بەشێوەی لەش دەدووررێت ، و تەسكیشە ، و لە دوو پارچەی تەنك لە قوماشی (كرپ) درووست دەكرێت و دوو دەربالی فراوانیشی هەیە ، نەخش و تەتریزیشی پێوەیە ، و دەدرێت بە سەر شاندا [١] .

جا حوكمی شەرع چیە سەبارەت بەم جۆرە عابایانە ؟ وەڵاممان بدەنەوە خوای پەروەردگار پاداشتان بداتەوە ، پێشنیاری ئەوەش دەكەم ـ خوای پەروەردگار بتانپارێزێت ـ كە ووتەیەك ئاراستەی وەزارەتی بازرگانی بكەن بۆ ڕێگرتن لەم جۆرە عابایە وهاوشێوەكانی " .

وە دوای لێكۆڵینەوە و تاوتوێكردنی لیژنە بەم شێوە وەڵام دەداتەوە كە عابای شەرعی بۆ ئافرەت بریتیە لە (الجلباب) : كە بریتیە لە ئەوەی كە مەبەستی شەرعی پێ جێبەجێ دەبێت لە داپۆشینی تەواو ، دوركەوتنەوە لە فیتنە ، لە سەر ئەم ووتەیەش پێویستە عابای ئافرەتان ئەم مەرجانەی تێدا بێت :

یەكەم : (أن تكون سميكة لا تظهر ما تحتها ، ولا يكون لها خاصية الالتصاق) ، واتە : ئەبێت ئەستووربێت ، بە شێوەیەك ئەوەی لە ژێریدایە دەری نەخات ، و بە لەشیشەوە نەلكێت (واتە : سیفەتی لاستیكی تێدا نەبێت) .

دووەم : (أن تكون ساترة لجميع الجسم ، واسعة لا تبدي تقاطيعه) ، واتە : ئەبێت هەموو لەش دابپۆشێت ، و فراوانیش بێت بەشەكانی لەش دەرنەخات .

سێیەم : (أن تكون مفتوحة من الأمام فقط ، وتكون فتحة الأكمام ضيقة) ، واتە : ئەبێت تەنها لە پێشەوە كرابێتەوە ، و دەربالەكانیشی تەسك بێت .

چوارەم : (ألاّ يكون فيها زينة تلفت إليها الأنظار ، وعليه فلا بد أن تخلو من الرسوم والزخارف والكتابات والعلامات) ، واتە : ئەبێت هیچ جۆرە جوانیەكی تێدا نەبێت سەرنجی دەور و بەر بۆ خۆی ڕابكێشێت ، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت كە ئەبێت دوور بێت لە هەموو وێنە و زەخرەفە و نووسین و نیشانەیەك .

پێنجەم : (ألاّ تكون مشابهة للباس الكافرات أو الرجال) ، واتە : ئەبێت هاوشێوەی پۆشاكی ئافرەتانی بێ بڕوا نەبێت ، یان هاوشێوەی پۆشاكی پیاوان .

شەشەم : (أن توضع العباءة على هامة الرأس ابتداءً) ، واتە : ئەبێت سەرەتاكەی بدرێت بە سەر سەردا نە شوێنی تر .

---

[١] اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء ، **بە سەرۆكایەتی** :(الشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن محمد آل الشيخ) ، **و ئەندامێتی هەریەك لە** (الشيخ صالح بن فوزان الفوزان) ، و (الشيخ عبدالله بن عبد الرحمن الغديان) ، و (الشيخ بكر بن عبدالله أبو زيد) .

[١] **تێبینی :** ئەم جۆرە عابایە لە كوردستانی خۆماندا پێی دەوترێت (عابای خەلیجی) ، وە لە وولاتانی خەلیجدا پێی دەوترێت (عابای فەرەنسی) ، وە شایەنی بیرخستنەوەیە سەپاندنی ناوی (عابا) بە سەر ئەم جۆرە پۆشاكە سەرنج ڕاكێش و ڕازراوەیەدا كە دەدرێت بە سەر شاندا یەكێكە لە پیلان و فێڵ و داوەكانی شەیتان و شوێنكەوتووەكانی بۆ سەرشێواندن لە ئافرەتی موسڵمانان .

لە سەر هەموو ئەوەی پێشوو ، ئەوە دەردەكەوێت كە ئەو عابایەی لە پرسیارەكەدا باسكرا عابایەكی شەرعی نیـیە بـۆ ئافرەتان ، بۆیە نابێت لە بەر بكرێت ، چونكە ئەو مەرجانەی تێدا نیـیە كە پێویستە تێیـدا هـەبێت ، هـەروەها نابێـت هـیچ عابایەكی تر لەبەر بكرێت كە ئەو مەرجـە پێویستانەی تێدا نـەبێت ، وە ناشبێت وەكـو شـتومەكی بازرگـانی بهێنرێـت ، و دروست بكرێت ، بفرۆشرێت ، و بایەخی پێ بدرێت لە ناو موسڵماناندا ، چونكە ئەوە بەشداری كردنە لە سەر تاوان و سـتەم كردن ، خوای پەروەردگاریش فەرموویەتی : ﴿ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴾ (الـمائدة : ٢) .

وە لیژنەش كە ئەوە ڕوون دەكاتەوە ، ئامۆژگاری ئافرەتانی بڕوادار دەكات بەوەی لـە خـوا بترسـن و پابەنـدی تـەواوی خۆداپۆشین بن بۆ جەستەیان ئەوەش بە عابا و سەرپۆش دان لە پیـاوانی نامـەحرەم ، ئـەوەش گوێڕایـەڵی بێـت بـۆ خـوای پەروەردگار ، و پێغەمبەرەكەی ﷺ ، وە بۆ دووركەوتنەوە لە هۆكارەكانی فیتنە و تووشی فیتنە كردن .

سەركەوتنیش تەنها لە لای خوای پەروەردگارە .

وصلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه وسلم

فەتوایەكی شێخ (ابن العثيمين) و ئامۆژگاری بۆ ئافرەتان [1] :

پرسیار : ما حكم لبس العباءة التي في أطرافها ، أو أكمامها قيطان أو غيره ؟ واتە : حوكمی پۆشینی ئەو عابایە چی كە لە لاكانی ، یان لە دەرباڵەكانی قەیت یان جگە لەوە هەیە ؟

وەڵام : محرم حيث أنه يؤدي إلى الفتنة . واتە : حەرامە چونكە ئەبێتە هۆی فیتنە .

پاشان ئامۆژگاری ئافرەتان دەكات و دەفەرمووێت :

خوشكی موسڵمانم : ژیری و بیری خۆت بكە بە دادوەر و باش تێڕوانین بكە لە پۆشینت بۆ عابـا ، ئایـا ڕێی تێدەچێت جوانیەك بە جوانیەكی تر داپۆشی! وە ئایا حیجاب بـۆ ئـەوە شـەرع نـەكراوە كـە ئـەو جوانیـیە داپۆشـێت! ! ؟ جـا بـا چاوپۆشن بین لە كردارەكانماندا ، وە ئەوەش بزانین : كە دوژمنانی ئیسلام پیلان دەگێڕن دژ بە حیجاب ، جا ئەی خوشكی موسڵمانم خۆت ڕزگار كە ، چونكە خۆشی دونیا خۆشیەكی كەمە ، دوارۆژ یش باشترە بـۆ لـە خـوا ترسـان ، نەكـەی بـوغرا بیت بە سامان ومالەكەت ! ! وە بە جوانییەكەت ! ! ! چونكە ئەو شتانە هیچ سوودت پێناگەیەنن لە لای خوا ! ! !

منیش لێرەدا ئەوەت یاد دەخەمەوە و دەتترسێنم بەوەی كە پێغەمبەری خوا ﷺ ئاگری دۆزەخیـان پێپیـشان دراوە ، و زۆربەی ئەهلی دۆزەخ ئافرەت بووە ، وە ئاگادارت دەكەمـەوە لـەوەی كـە پێغەمبـەری خـوا ﷺ سـەبارەت بـە ئافرەتـان فەرموویەتی كە تۆش یەكێكیت لێیان : "اتقوا الدنيا واتقوا النساء ، فإنَّ أول فتنة بنـي إسرائيل كانت في النساء" [1] ، واتە : لە فیتنەی دونیا بترسن و لە فیتنەی ئافرەتان ، چونكە یەكەم فیتنەی بەنی ئیسرائیل فیتنەی ئافرەت بووە ، وە خۆت ڕزگـار بكە لە ئاگری دۆزەخ ، ئەوەش بزانە تۆ زۆر لەوە لاواز تری بەرگەی ئەو ئاگرە بگریت ، چونكە ئەگەر كێوەكان بخرێنـە نـاو ئەو ئاگرە دەتوێنەوە ، جا تۆ چیت ئەگەر بەراورد بكرێیت لە گەڵ ئەو كێوە سەركەسانە ؟! جا خۆت ڕزگار بكە لەو ئـاگرە ، و وەڵامی بانگەشە خوازی ڕەوایی بدەوە ، بشزانە : "أنَّ من ترك شيئاً لله عوضه الله خيراً منه" [2] ، واتە : ئەو كەسەی لەبەر

---

[1] موسوعة الفتاوى الإسلامية ، رقم الفتوى : (٤٥٢٧) .

[1] صحيح مسلم رقم : (٢٧٤٢) .

[2] صحَّ هذا الـحديث بلفظ : "إنَّك لن تدع شيئاً لله عزَّ وجل ، إلاَّ بدَّلك اللهُ به ما هو خير لك منه" أخرجهُ وكيع فـي "الزهد" : (٢ / ٦٨ / ٢) ، وعنه أحمد : (٥ / ٣٦٣) ، والقضاعـي فـي " مسند الشهاب" رقم : (١١٣٥) وسندهُ صحيح علـى شرط مسلم قالهُ الشيخ الـمحدِّثُ العلاَّمـة الإمام الألبانـي رحمه الله فـي " سلسلة الأحاديـث الضعيفة" : (١ / ٦١ ــ ٦٢) ، أمَّـا اللفظ الذي ذكرهُ الشيخ العلاَّمـة ابن العثيمين رحمهُ الله فرغم اشتهارهِ علـى ألسنة كثير من الدعاة والـخطباء وغيرهم فلـم أقف عليـهِ فـي الـمصادر التـي بحثتُ فيها عنه رغم أنَّ الشيخ الألبانـي رحمه الله قد ذكرهُ فـي كتابه الفريد : "جلباب الـمرأة الـمسلمة" ص : (٤٧) وقال : رواه أحـمد بـسندٍ صحيح ، والله أعلم .

ڕەزامەندی خوای پەروەردگار واز لە شتێك بهێنێت خوای پەروەردگار لەو شتە باشتری پێدەبەخشێت ، وە تەنها دواڕۆژیش شوێنی پاداشت و هەوڵەكانمانە با هەرچەند ئاواتەكانمان دوربێت ، جا نازانم چیت دەوێت لە پۆشینی ئەم عابا ڕازاوەیە كە بە سەدەها دەیكڕیت ؟! لە كاتێكدا كە دەخرێیتە ناو گۆڕەكەت هەرزانبایی ترین پارچەت پێوە دەپێچرێت ! ! ئایا ئەم عابایە سوودت پێدەگەیەنێت لە تاریكی قەبرەكەتدا ؟! ! جا بیر لە خۆت بكەوە كە دەچیتە ئەو شوێنە .

خوشكی بەڕێزم

چی ڕێگریت دەكات لە باڵاپۆشی؟!

وەرگێڕانی
مامۆستا فەرەیدون محمد

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على عبده ورسوله نبينا محمد واله وصحبه .

بێگومان شەریعەتی ئیسلام شەریعەتی هەمە لایەنەیەو هەموو بوارەكانی ژیان دەگرێتەوەو هیچ لایەنێكی فەرامۆش نەكردووە و هەر لە بچوكترین شت تاوەك گەورەترین شت كە بگونجێت بۆ هەموو كات و شوێن وچینەكانی كۆمەڵگە بە نێرو مێیەوە، یەكێك لەو باسانەی كە خوای گەورە زۆر گرنگی پێ داوە بریتی‌یە لە مافەكانی ئافرەت هەر لە ژیان ومیراتیو شوكردن وخووڕەوشت وپۆشینی جلو بەرگ ودایكایەتی و ... هتد .

جا لێرەوە ئەوەی مەبەستمانە لەم پەیامەوە بیگەیەنین بەهەموو موسڵمانێكی حەق وویست ئەوەیە كە بە ڕاستی خوای گەورە زۆر گرنگی داوە بە پۆشاكی ئافرەتی موسوڵمان وجەختیش لەسەر ئەوە دەكات كە پێویستە ئافرەتی موسڵمان هەموو لاشەی دابپۆشێت، چونكە خوای گەورە خۆی كە دروست كەری مرۆڤەكانە دەزانێت كە لەشی ئافرەت چەند كاریگەری هەیە لەسەر پیاو، هەر بۆیە لەم ڕووەوەیە كە دوژمنانی ئیسلام هەستیان بەم خاڵە كردووەو یەكێك لەو چەكانەی كەبەكاریان هێناوە لە دژی موسڵمان بریتی‌یە لە بانگەشەكردنی ڕووتیو سفووری ئافرەت، كەواتە خوشكی بەڕێزم باڵاپۆشی چقڵی چاووی دوژمنانی ئیسلام وموسڵمانەو هۆكارێكی سەرەكیشە بۆ پاراستی كۆمەڵگە لە بەدڕەوشتیو خراپەكاریو ئابڕوو چوون، چونكە بە ڕاستی ئێوە بناغەی كۆمەڵگەن وكۆمەڵگەیش بە ئێوەوە بەندە جا ئەگەر بەڕێزت پەیوەست بووی بە حیجاب وپۆشاكی شەرعی ئەوا خۆت لە تووڕەیی خوای گەورە دەپارێزیت، وە ئەگەر بە پێچەوانەوە بوویت ئەوا یەكێكی لەوانەی كە بەر توڕەیی خوای گەورە دەكەویت پەنا بە خوا، بۆیە ئەوەی لەم بابەتەدا دەیخوێنیتەوە كۆمەڵێك پرسیارن ئاراستەی چەند خوشكێك كراوە سەبارەت بەوەی : (ڕێگرەكانی بەردەم باڵا پۆشیت چین ؟) .

جابۆیە خوای گەورە باڵا پۆشی لەسەر ئافرەتان فەرز كردووەو تۆیش ئەگەر دەتەوێت شوێنكەوتەی خێزانەكانی پێغەمبەری خوا(ﷺ) بیت ئەوا دەبێت جلو پۆشاكەكەت بە وێنەی جلو پۆشاكەكەی ئەوان بێت، هەروەها هۆی حیجاب نەكردنی ئافرەتان دەگەڕێتەوە بۆ چەند عوزرو بیانوویەك كە ئەمەش لە ئەنجامی ئەو پرسیارەی ئاراستەی چەند ئافرەتێك كراوە دەركەوت چەند بیانوویەكیان هەبوو زۆر لاوازو وەرنەگیراو، كەواتە خوشكی بەڕێزم لەوانەیە بیانووەكانی تۆش یەكێك بێت لەم بیانووانە:

پ/ ئەو هۆكارانە چین كە ناهێڵن ببیت بە (حجاب) باڵا پۆش ؟

بیانووی یەكەم : یەكێك لەو ئافرەتانە ووتی : من هێشتا قەناعەتم بە حجاب نییە !!!

ئێمەش دوو پرسیار لەو خوشكە دەكەین :

١ ـ ئایا تۆ لە بنەڕەتدا قەناعەتت بە ئیسلام هەیەو باوەڕی پێ دەكەیت؟ بێگومان لە وەڵامدا دەڵێت: بەڵێ، (أشهد أن لا إله إلا ألله وأشهد أن محمداً رسول الله) كە ئەمەش قەناعەتە بەدینی ئیسلام وبەمەش حسابی موسڵمانت بۆ دەكرێت، واتە: یاساكانی ئیسلامت بە دڵنیاییەوە وەرگرتووەو بە بەرنامەی ژیانی خۆشتی دەزانی.

٢ ـ ئەی ئایا باڵا پۆش لە ئیسلامدا فەرز نییە؟ لێرەشدا ئەگەر خۆی وێڵ نەكات ولە تەواوی ڕاستییەكان پشت هەڵنەكات دەڵێت: بەڵێ .

دەی كەواتە ئەو خوایەی كە تۆ باوەڕت پێی هێناوەو بە خوای خۆتی دەزانی وئەو پێغەمبەرەی (ﷺ) كە دانی پێدا دەنێیت وبە ڕاستی دەزانیت هەر ئەویش فەرمانت پێ دەكات بە باڵا پۆشی، جا لێرەوە ئایا دەبێت باوەڕت بە خواو پێغەمبەرەكەی(ﷺ) وبەرنامەكەی هەبێت، بەڵام فەرمانەكانیشی پشت گوێ بخەیت وكاری پێ نەكەیت لە كاتێكدا ئەگەر پێچەوانەی قسەكەی خۆت بیت ئەوا ئەم فەرموودەیەی خوای گەورە ناتگرێتەوە كە دەفەرمێت : ﴿ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾ (النور : ٥١) .

واتە : گوفتاری باوەڕداران كاتێك بانگ دەكرێت بۆ لای خواو پێغەمبەرەكەی(ﷺ) تا فەرمانڕەوای بكات لە نێوانیاندا تەنها ئەوەیە كە دەڵێن: بیستمان و گوێڕایەڵین بۆ هەموو فەرمانێكی شەرع، وە هەر ئەوانەشن كە سەرفرازوو سەركەوتوون .

بیانووی دووەم : ئافرەتێكی تر ووتی : لە وڵاتەكەم ئاوو هەوا گەرمەو ناتوانم حیجاب بكەم ؟

ئێمەش لە وەڵامدا بەو ئافرەتەو نمونەی ئەو ئافرەتە دەڵێین : خوشكی بەڕێز ئایا گەرمای دونیاو گەرمای تیشكی خۆر گەرمترە یان گەرماو هەڵاوی ئاگری دۆزەخ؟ وەك خوای گەورە دەفەرمێت : ﴿ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴾ (التوبة: ٨١) .

واتە : ئەی محمد(ﷺ) پێیان بڵێ ئاگری دۆزەخ زۆر گەرمترە ئەگەر تێبگەن وبیرو هۆشیان بخەنە كار .

كەواتە چۆن گەرمی وولاتەكەت وەك ئاگری دۆزەخە؟!

بۆیە بزانە ئەوە تەنها شەیتان تۆی لە خشتە بردووەو هەڵی خەڵەتاندووی وكەوتویتەتە داویەوەو بە بیانووی ئەوەی لە گەرمای لاوازی دونیاوە بتگوێزێتەوە بۆ گەرمای بەتین و بڵێسەداری دۆزەخ ، وە بزانە خوشكی بەڕێز ژیانی دونیا تەنها گەرمای هاوین و ساردی زستان نییە ، بەڵكو ئەی چی دەڵێی بۆ وەرزەكانی تر ؟! بۆیە پێویستە خۆشی دونیاو ڕازاوەكەی بكەیتە قوربانی ڕزگار بوون لە گەرمای دۆزەخ .

خوای گەورەیش دەفەرمێت : ﴿ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴾ (النبأ: ٢٤ـــ٢٥).

واتە : لە دۆزەخدا هیچ فێنكی وخواردنێك ناچێژن جگە لە ئاوی كوڵاو وكێم وزوخاو.

بیانووی سێیەم: یەکێکی تر لەو ئافرەتانە لەوەڵامی ئەو پرسیارەدا ووتی: من قەناعەتم بە واجب بوونی حیجاب هەیە بەڵام دایکم ڕێگریم لێ دەکات، وەئەگەر بێ فەرمانی دایکیشم بکەم ئەوا دۆزەخ جێگەمە .

بۆ وەڵامی ئەم خوشکەش دەڵێین: بەڕێزەکەم ئاگادارو وشیار بە ڕاستە دایك وباوکت ڕێزی خۆیان هەیەو بە تایبەتیش دایك، بەڵام لە کاتێکدا ئەوان هانت بدەن بۆ سەرپێچی خوا ئەوا لەو کاتەدا بە گوێ کردنیان دروست نیەو ڕێی پێ نەدراوە چونکە پێغەمبەری خوا(ﷺ) دەفەرمێت : (لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق)[1] .

واتە : گوێڕایەڵی هیچ دروست کراوێکی خوا ناکرێت لە شتێکدا کە یاخی بوونی خوای تێدا بێت .

بەڵێ ڕاستە خوای گەورە ڕێزی دایك و باوکی گرتووەو دەفەرمێت : ﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾ (النساء: ٣٦).

واتە: ئەی خەڵکینە تەنها خوا بپەرستن و هیچ جۆرە هاوەڵێکی بۆ پەیدا مەکەن و چاکەکار بن لەگەڵ دایك وباوکتاندا، بەڵام لە کاتێکدا داوای سەرپێچی خوایان لێ کردی ئەوا : ﴿وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا﴾ (لقمان: ١٥).

واتە: ئەگەر دایك وباوکت کۆششیان لەگەڵت کرد تا بە بێ هیچ بەڵگەیەك و زانیارییەك هاوەڵ بۆ خوا بڕیار بدەیت ئەوا بە هیچ جۆرێك فەرمان بەرداریان مەبە وبەقسەشیان مەکە.

دەی کەواتە چۆن گوێڕایەڵی دایکت دروستە بۆ پشت گوێ خستنی فەرمانی خوایەك کە خۆت ودایکیشتی لە نەبوونەوە هێناوەتە بوون؟! لە کاتێکدا خوا بانگت دەکات بۆ بەهەشت و دایکیشت دوورت دەخاتەوە لە بەهەشت ، کەواتە فەرمانی کامیان جێبەجێ دەکەیت ؟

بیانووی چوارەم : خوشکێکی تر بیانووی ئەوە بوو کە دەستیان ناڕوات تا پۆشاکێکی شەرعی لەبەر بکات .

بۆ وەڵامی ئەم پرسیارەش : ئەم خوشکە لە دوو حاڵەت بەدەر نیە .

یەکەم : یان ڕاستگۆو دڵسۆزە .

دووەم : یان ڕاست ناکات و حیجابێکی گران بەهاو بە مۆدێل وڕازاوەی دەوێ، جارێ لە خوشکی ڕاستگۆوە دەست پێ دەکەیت .

بەڵێ لە کاتێکدا تۆ دەزانی دروست نیە بۆ ئافرەتی موسڵمان بە جلو پۆشاکی ناشەرعیەوە بچێتە دەرەوەی ماڵ کە مەرجەکانی شەرعیەتی تێدا نەبوو کە ئەویش پێویستە لەسەر هەموو ئافرەتێکی موسڵمان ئەوە بزانێت، ئەگەر نا ئەوا با پرسیار لە کەسێکی شارەزا بکات: ﴿فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ (النحل: ٤٣).

واتە : پرسیار بکە لە کەسانی زیرەك و خاوەن زانیاری لە کاتێکدا کە خۆت نایزانی .

بۆیە لێرەوە پێویستە خۆت یەکلا بکەیتەوەو لە شوێنکەوتنی شەیتانی سەرشۆڕ خۆت ڕزگار بکەو ئەوجا هەزاران خوشکی موسڵمان و برایانی دیندار هەن کە دەستی یارمەتیت بۆ درێژ دەکەنو خوای گەورەیش دەفەرمێت : ﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ﴾ (الطلاق: ٢-٣).

واتە : جا ئەوەی لە خوا بترسێت و پارێزگار بێت ئەوا خوای گەورە دەروی لێ دەکاتەوە، وە بە شێوەیەك ڕزق و ڕۆزی بۆ دەنێرێت کە حسابی بۆ نەکردبێت و خۆی پەی پێ نەبردبێت.

هەروەها بۆ دووەم کە ئەمەیان بە دوای مۆدێلو جوانیدا دەگەڕێت کە ئەمەش لە دینی خوای گەورەدا زەم کراوە، چونکە خوای گەورە دەفەرمێت : ﴿ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ ﴾ (النور: ٣١).

---

(١) (صحيح الجامع الصغير، رقم: ٧٥٢٠).

واتە : با جوانی لەش ولاری خۆیان دەرنەخەن بەوەی کە حیجاب دەپۆشن، چونکە حیکمەتی حیجاب ئەوەیە کە جوانی ئافرەت بشارێتەوەو سەرەنجی پیاوی پێ ڕانەکێشێ، بەڵام ئەگەر خۆی ڕازاندەوەو جوانی خۆی دەرخست ئەوا پێی ناوترێت باڵا پۆش، وە ئەوەی خوا لەسەری فەرز کردووە جێ بەجێی نەکردووە. هەروەها بەڕاستی هەڵەیە ئەگەر وابزانرێت کە ڕێزو پلەو پایە بە خۆڕازاندنەوەو شتی جوانەوەیە لە کاتێکدا چاوڵێ کەری سەردەم پلەی هیچ کەسی بەرز نەکردۆتەوە، بەڵکو پلەی بەرزی تۆبە: ﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ﴾ (الحجرات: ١٣) .

واتە : بەڕێزترینتان لای خوا ئەوەتانە کە زیاتر لە خوا دەترسێت و فەرمانەکانی جێ بەجێ دەکات.

هەر بۆیە پرسیار کرا لە شێخی پایەبەرز (محمد بن صالح العثيمين) دەربارەی حیجاب و جوانکاری تێیدا؟ ئەویش لە وەڵامدا فەرمووی: (ڕازاندنەوەی جلو بەرگی شەرعی بۆ ئافرەتان بە نەخشو جوانکاری دروست نییە، چونکە خوای گەورە دەربارەی ئەو ئافرەتانەی کە پیر بوون و بەتەمای شوکردنیش نەماون چ جای ئافرەتێکی گەنج دەفەرمێت: ﴿وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ﴾ (النور: ٦٠).

واتە: ئەو ئافرەتانەی کە پیر بوون و بەتەمای شوکردن نەماون ئەوا هیچیان لەسەر نییە ئەگەر ڕوویان دەربخەن بە مەرجێك لەنج ولاری نەنوێنن لە ڕۆیشتندا، وە جوانی بە ئەنقەست دەرنەخەن)[1].

بیانوی پێنجەم : ئافرەتێکی تر ووتی: ئەگەر ببم بە باڵا پۆش دەترسم لە دواڕۆژدا وازی لێ بهێنم کە زۆر ئافرەتی وام بینیوەو وازیان هێناوەو بوونە بە سفور .

لە وەڵامدا دەڵێین : باشە ئەگەر هەموو کەس وەکو تۆ بیری بکردایەتەوە ئەوا وازی لە هەموو دین دەهێناو تەنانەت نوێژو ڕۆژوویشی وازی لێ دەهێناو ئەنجامی نادا، چونکە ئەترسا لەوەی ڕۆژێك وازی لێ بهێنێ ... بەڵام بەڕێزەکەم زۆر هەڵەی بزانە چۆن کەوتویتە داوی شەیتانەوەو ڕاستییەکانی لێ وون کردووی، لە کاتێکدا خوای گەورە زۆر شارەزا ترە لەوەی کە لە دڵی تۆدا هەیەو هیدایەتی تۆش تەنها بە دەستی خوایە، هەروەها بەردەوامی و دامەزراوی لەسەر کردارەکان خۆشەویسترین شتن بە لای خواوە وەك پێغەمبەری خوا(ﷺ) دەفەرمێت : " أحب الأعمال إلى الله أدومه وإن قل " .

واتە : خۆشەویسترین کردەوە لای خوای گەورە ئەوەیە بەردەوام بێت لەسەری با کەمیش بێت .

باشە ئەی بۆچی لەو هۆکارانە ناترسیو لێیان دوور ناکەویتەوە کە ئەو کەسانەی بەرەو داماڵینی حیجاب برد تاکو تۆش وات لێ نەیات، کە من پێم وایە پێچەوانەکەی بەکار بهێنیو بەدوای ئەو هۆکارانەدا بگەڕێی کە دامەزراویو بەردەوامیت پێ دەبەخشێت لەسەر دینی خوا لەوانەش: (قورئان خوێندن و لێ وورد بوونەوەی، زۆر دوعا کردن، زیاد یاد کردنەوەی مردن، هاوڕێیەتی ئافرەتی چاك، وەرگرتنی ئامۆژگاری لە کەسی چاك ...) .

وەك خوای گەورە دەفەرمێت : ﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا﴾ (النساء: ٦٦).

واتە : ئەگەر ئەوانە بە ڕاستی بە گوێرەی ئامۆژگاریو فەرمانی ئێمە ڕەفتاریان بکردایە ئەوا چاکتر بوو بۆیانو دامەزراوترو چەسپاوتر دەبوون لەسەر حەقو ڕاستی .

بیانووی شەشەم : یەکێکی تر لەو ئافرەتانە ووتی : پێم دەڵێین ئەگەر بێت و حیجاب لەبەر بکەیت و ببیتە باڵا پۆش ئەوا کەس تۆی ناوێت و هەرگیز شوو ناکەیت بۆیە منیش تا شوو نەکەم حیجاب ناکەم .

لەوەڵامی ئەم خوشکەشدا دەڵێین: لە ڕاستیدا ئەو پیاوەی کە تۆی دەوێت بە مەرجی ڕووتی وسفوری ئەوا لە خوا یاخی بووەو یەکێکە لە بەچکەکانی شەیتان، بۆیە تۆش زۆر لەوە گەورەتری کە شوو بکەیتە یەکێك لە بێچوەکانی شەیتان، چونکە ئەو پیاوە شەرەفی تۆی پێ ناپارێزرێت وبیریش لە پاشەڕۆژی تۆ ناکاتەوە، بۆیە زانیاری بەڕێزیشتە بنیات نانی

---

[1] (توجيهات وفتاوى مهمة لنساء الأمة: ص٧).

خێزانێك لەسەر بەختەوەری و كامەرانی وخۆش گوزەرانی ئافرەت و پیاوە، كە ئەم بەختەوەرییەش تەنها لە ئیسلامدا هەیەو لای ئەو جۆرە پیاوانە دەست ناكەوێت، بەوەش كە حەوانەوەو جێ نشینگەی ئەو خێزانەش بە یادی خواوەیە، خوای گەورەش دەفەرمێت: ﴿وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى﴾ (طه: ١٢٤).

واتە : ئەو كەسەی كە ڕوو وەرپكێڕێت لە یادو بەرنامەی خوا وپشتی تێ بكات بێگومان بۆ ئەو كەسانە ژیانێكی تەنگ و تاڵیان بۆ هەیەو لە ڕۆژی قیامەتیشدا بە كوێری حەشر دەكرێن .

جا بۆیە لە ڕاستیدا پێكەوەنانی ژیانی هاوسەری نیعمەتێكی خواییەو خوای گەورەیش بیەوێت دەیدات بە هەركەسێك كە خۆی ویستی لێ بێت، كە ئاشكراشە لە ڕۆژگاری ئەمڕۆماندا چەندان ئافرەتی سفور گەڕاونەتەوە باوەش ئیسلامە پاكەكەی خواو بۆیان دەركەوتووە كە بەختەوەری تەنها لە ژێر چەتری ئەمدایە، وە ئەگەر دەیشڵێیت هەموو هیواو ئاواتم شوو كردنە بە ڕووتیو سفوری بەمەرجی دەگریت ئەوا بێگومان ئاواتی پاك وبێ گەرد بە هۆكاری پیس وچەپەڵ نایەتە دی، كەواتە چەندان ئافرەتی سفورو ڕووتیشمان بینی پرچی سپیان هۆنییەوە .

بیانووی حەوتەم : ئافرەتێكی تر ووتی: بۆیە حیجاب ناپۆشم دەمەوێت ئەم ئایەتەی خوا جێ بەجێ بكەم كە دەفەرمێت : ﴿وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ﴾ (الضحى: ١١). واتە : باسی ئەو بەخشش ونیعمەتانە بكە كە خوای گەورە پێی بەخشیوی .

خوای گەورەیش قژێكی ناسك ولەش و لارێكی جوانی پێ دوام چۆن لە خەڵكی بشارمەوە؟

لە وەڵامی ئەم ئافرەتەشدا دەڵێین : ئەم خوشكە وا خۆی نیشان دەدا كە خەمخۆری ئیسلامە وپابەندی قورئان و فەرموودە بەڕێزەكانی پێغەمبەری خوایە(ﷺ) كە ئەو ئایەتە دەكاتە بەڵگە.

ئەی باشە بۆ نایات ئەم ئایەتەش بخوێنێتەوەو لە خۆیدا جێ بەجێی بكات كە خوای گەورە دەفەرمێت : ﴿وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾ (النور: ٣١).

واتە: با جوانی ولەش ولاری خۆیان بەدەرنەخەن تەنها ئەوەندە نەبێت كە شەرع بۆیانی داناوە.

یان لە ئایەتێكی تردا دەفەرمێت : ﴿ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ﴾ (الأحزاب: ٥٩) ، واتە:با پۆشاكی ئافرەتان هاودامان بێت و هەموو لاشەیان داپۆشێت .

كەواتە ئەم قسەیە هەڵبەستراو ویاسایەكی ئارەزووی خۆیەتی، بەڵام بە پێچەوانەوە نیعمەتی خوا بۆ تۆ باڵا پۆشیە نەك ڕووتیو سفوری ، كەواتە تۆ نیعمەتی خوا كە حیجابە دەیشاریتەوە چونكە بریتییە لە ڕەوشت وپۆشاكی خێزانەكانی پێغەمبەری خوا (ﷺ)كە گەورەترین و بەڕێزترین دیاری خوایە بۆ تۆو هەموو ئافرەتێك، وە هۆكارێكی بەرزیشە بۆ سەربەرزی تۆو هەموو ئافرەتان لە دونیاو لە دواڕۆژدا .

بیانووی هەشتەم: ئافرەتێكی تر ووتی: من لاریم لەوە نییە كە باڵا پۆشی واجبێكی خوای گەورەیە بەڵام كاتێك حیجاب دەپۆشم كە خوای گەورە هیدایەتم بدات.

بۆ وەڵامی ئەم ئافرەتەش دەڵێین: ئایا ئەگەر لێت بپرسین ئایا تۆ هیچ هەنگاوێكت ناوە بۆ هیدایەت دانت؟ چونكە دەبێت ئەوە بزانیت خوای گەورە بۆ هەموو شتێك هۆكارێكی داناوە وەك چۆن كەسێك كاتێك نەخۆش دەكەوێت پێویستە سەردانی پزیشك بكات بۆ ئەوەی دەرمانی بۆ دابنێت وبیخوات تا خوا شیفای بۆ دەنێرێت، یان كەسێك بیەوێت سەفەر بكات پێویستە هۆكاری سەیارە یان تەیارە بەكاربهێنێت، دەی خوشكی بەڕێز ئایا تۆ هیچ هۆكارێكت بەكارهێناوە تا خوای گەورە هیدایەتت بدات؟ هەروەك چۆن فەرزی كردووە لەسەرت ڕوو بكەیتە قیبلە و ڕۆژانە لە نوێژەكانتدا ١٧ جار بڵێی : ﴿اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ (الفاتحة: ٦) ، واتە: خوایە ڕێنمونیم بكە بۆسەر ڕێگا ڕاستەكەی خۆت.

یان ئایا بەشداری هیچ كۆڕو كۆبونەوەیەكی خوشكانی موسڵمانت كردووە یان بەشداری دەرس ودەورەكانی ئافرەتان و وانەی دینیت كردووە؟ ئەگەر نا ئیتر چۆن خوای گەورە هیدایەتت بدات؟! ئەی نازانی ڕۆژێك دێت وتەوبە وەرناگیرێت و تۆش نازانیت ئەو ڕۆژە كەیە دەی ئیتر بۆ فەرمانی خوا دوا دەخەی : ﴿ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ﴾ (یونس: ٣٢) ، واتە : چی هەیە لە دوای ئەم ڕاستیەوە جگە لە گومڕایی .

بیانووی نۆیەم: یەكێكی تر لەو ئافرەتانە ووتی: من ئێستاكە بچوكم كاتی پۆشینی حیجابم نەهاتووە واتە هێشتا گەنجم و بەبەرمەوە ماوە هەركات گەورە بووم ئەوسا دەیپۆشم.

بەڕاستی ئەمەش بیانوویەكی خۆهەڵخەڵەتێنەرەو یەكێكە لە هۆكارەكانی لە خشتە بردنی مرۆڤەكان لە لایەن شەیتانی جن ومرۆڤەوە، چونكە ئەی خوشكی بێ ئاگا ئەی نازانی (ملك الموت) ئامادەیەو هەركات فەرمانی پێ بكرێت ئاگادارت ناكاتەوەو هیچ مەجالت نادات؟ وە ئایا هیچ كەس پەیمانی ئەوەی پێ داوی كە تۆ بەم زووانە نامریت و تەمەنت درێژ دەبێت؟! ئەی نازانی خوای گەورە دەفەرمێت : ﴿فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ﴾ (الأعراف: ٣٤).

واتە: هەركاتێك كۆتایی بە تەمەنیان هات نە تاوێك دوادەكەون نە تاوێك پێش دەكەون چونكە ئەجەلیان دیاری كراوە.

بەڵێ بە ڕاستی مردن واتە: دابڕانی ڕوح لە لاشە پچڕاندنی پەیوەندی مرۆڤ و دونیا بێ گومان دەبێت هەموو كەس ئەو سەفەرە ئەنجام بدات بچوك بێت یان گەورە، دەوڵەمەند بێت یان هەژار، دەسەڵاتدار بێت یان بێ دەسەڵات، ئەی خوشكی بەڕێز: بەڕاستی سەفەرەكە دوورودرێژە تۆش گەشتیاری لەم دونیایەدا، ئەی هەژاری بێ توێشوو دەی بیهێنە بەرچاوی خۆت ئەوا (ملك الموت) گەیشتە سەرت ولە پشت سەرت دەوەستێت بۆ گیان كێشانت لەو كاتەدا سنگت دەتەقێو ڕوحت دەكەوێتە غەرغەرە، زمان لە دەمتا ناگەڕێت قسە قورس دەبێت بەلاتەوە، چاوەكانت دەچنە پشتی سەرت ودەرگای تەوبەیش دادەخرێت، كەواتە زوو پەشیمان ببەوە تاوەكو دەرگای تەوبەت لێ دانەخراوە، چونكە تۆ بە چەكی ڕووتیو سفوری جەنگت لەگەڵ خوادا بەرپا كردووە، بۆیە درەنگەو بگە بەكاروانی ئەو خوشكانەی كە پێش تۆ كەوتوون، خوای گەورەش دەفەرمێت: ﴿سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾ (الحديد: ٢١).

واتە : پێشبڕكێ بكەن بۆ لێخۆشبوونی خوایی و بەهەشتێك كە پانایی‌یەكەی وەك پانایی ئاسمان و زەوییە.

بیانووی دەیەم: كۆتا خوشك لەوەڵامی ئەو پرسیارەدا ووتی: ئەترسم لەوەی كە ئەگەر پابەندی حیجابی شەرعی ببم بمكەنە پاڵ حزب و كۆمەڵێك و منیش ڕقم لە حیزبایەتی‌یە.

لە وەڵامدا دەڵێین : خوشكی بەڕێز واز لەو بۆچونە بهێنەو ئەو خەیاڵەش لە مێشكی خۆت دەربكە، چونكە كاتێك خوای گەورە فەرمانی كردووە بە حیجاب كردووە ئەوا نەك ناوی حیزب ئەوا هیچ جیاوازی‌یەك نەبووە لە دەربڕینی ئەو بۆچونەدا ، بۆیە لە ڕاستیدا لە قورئانی پیرۆزدا تەنها دووكۆمەڵ هەن كە خوای گەورە باسی كردوون وناویانی بردووە ئەوانیش (كۆمەڵی شەیتان) و(كۆمەڵی خوا) وەك خوای گەورە دەفەرمێت: ﴿ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾ (المجادلة: ١٩).

واتە : ئاگادارین بێگومان دەستەو تاقمی شەیتان لە خەسارەت مەندی و زەرەر مەندیدان .

كۆمەڵی یەكەم : واتە كۆمەڵی شەیتان : ئەو كۆمەڵەی كە دار و دەستەكانی بەردەوام خەریكی بێ ئەمری خوان هەمیشەش لە بڵاوكردنەوەی خراپە و دووبەرەكی و تۆوی بەرەڵایدا دەستێكی بالایان هەیە.

هەروەها كۆمەڵی دووەم: بریتین لە كۆمەڵی خوا كە ئەوانەن خوای گەورەو میهرەبان پشتیوانیانەو هەمیشە یارمەتیان دەدات بۆ هەموو كارێكی چاكەو خۆشیان ملكەچی فەرمانەكانی خوان وخۆیان بە دوور دەگرن لە سەرپێچی وشتی داهێنراوو دوور لە ئیسلام.

كەواتە: ئەگەر بەڕێزت یەكێكی لەو كەسانەی حیجاب دەپۆشیت و خۆت بە دوور دەگریت لە بێ فەرمانی خواو هەمیشە خەریكی كاری چاكەی ئەوا (یەكێكی لە كۆمەڵی خوا) بەڵام بە پێچەوانەوە ئەگەر سفورو ڕووت بیت و لەش ولاری خۆت بۆ خەڵكی بێگانە دەر بخەیت ئەوا یەكێكی لە هاوباوەڕانی شەیتان و ئەندامێكی چالاكیشی لەو كۆمەڵەیەدا .

خوشكی بەڕێزم ... دڵنیابە بالاپۆشی فەرمانی خوایەو پەیوەندی نییە بە هیچ شتێكەوە بۆیە نابێت لەبەر لۆمەی لۆمەكاران وخراپەی بێ باوەڕان پشت بكەیتە فەرمانی خواو بەرەو لای شەیتان ڕابكەیت خوای گەورەیش دەفەرمێت :

﴿فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ﴾ (الذاريات : ٥٠) .

واتە : بەپەلەو گورج وگۆڵ بن بۆ بەجێهێنانی فەرمانەكانی خوا ، دڵنیاش بن من (محمد) (ﷺ) ترسێنەری ئاشكرام بۆتان .

كەواتە نوێژو ڕۆژوو بۆ كێ ئەنجام دەدەیت ؟ ئەی بۆچی ئەنجامی دەدەیت ؟ وەڵام : چونكە نوێژو ڕۆژوو بۆ خوا ئەنجام دەدەم ، لەبەر ئەوەی فەرزی كردووە لەسەرم ، دەی كەواتە ئەو خوایەی نوێژوو ڕۆژووی لەسەرت فەرز كردووە هەر ئەو خوایەشە حیجابی لەسەرت فەرز كردووە .

بۆنی گوڵێك لە كۆتاییدا :

ئەی خوشكی بەڕێزم..... ئەی ئەو كەسەی خوای گەورە ڕێزی لێ ناوی بۆچی خۆت بێ ڕێز كردووەو لە بازاڕی شەیتاندا نمایش دەكەیت؟! ئایا دەزانیت بەهەر خۆ جوان كردنو ڕازاندنەوەیەك دڵی هەر گەنجێك بۆ لای خۆت ڕادەكێشیتو بێگومانیش دەبیتە هەڵگری كۆڵی تاوانی چەندان كەسی تر، وە بیشزانە تۆ هەر ڕۆژێك لە تەمەنت دەڕوات بەرەو گۆڕی خۆت نزیك دەبیتەوە، وەهەر كاتێك لە تەمەنت دەڕوات بەرەو نەمان دەچیتو سەرەنجامی خۆت دیاری دەكەیت.

سبحانك اللهم وبحمدك

أشهد أن لا إله إلا أنت أستغفرك وأتوب إليك.

=====================

ماڵپەڕی بەهەشت

www.ba8.org

لە دوعای خێر بێ بەشمان مەكەن